

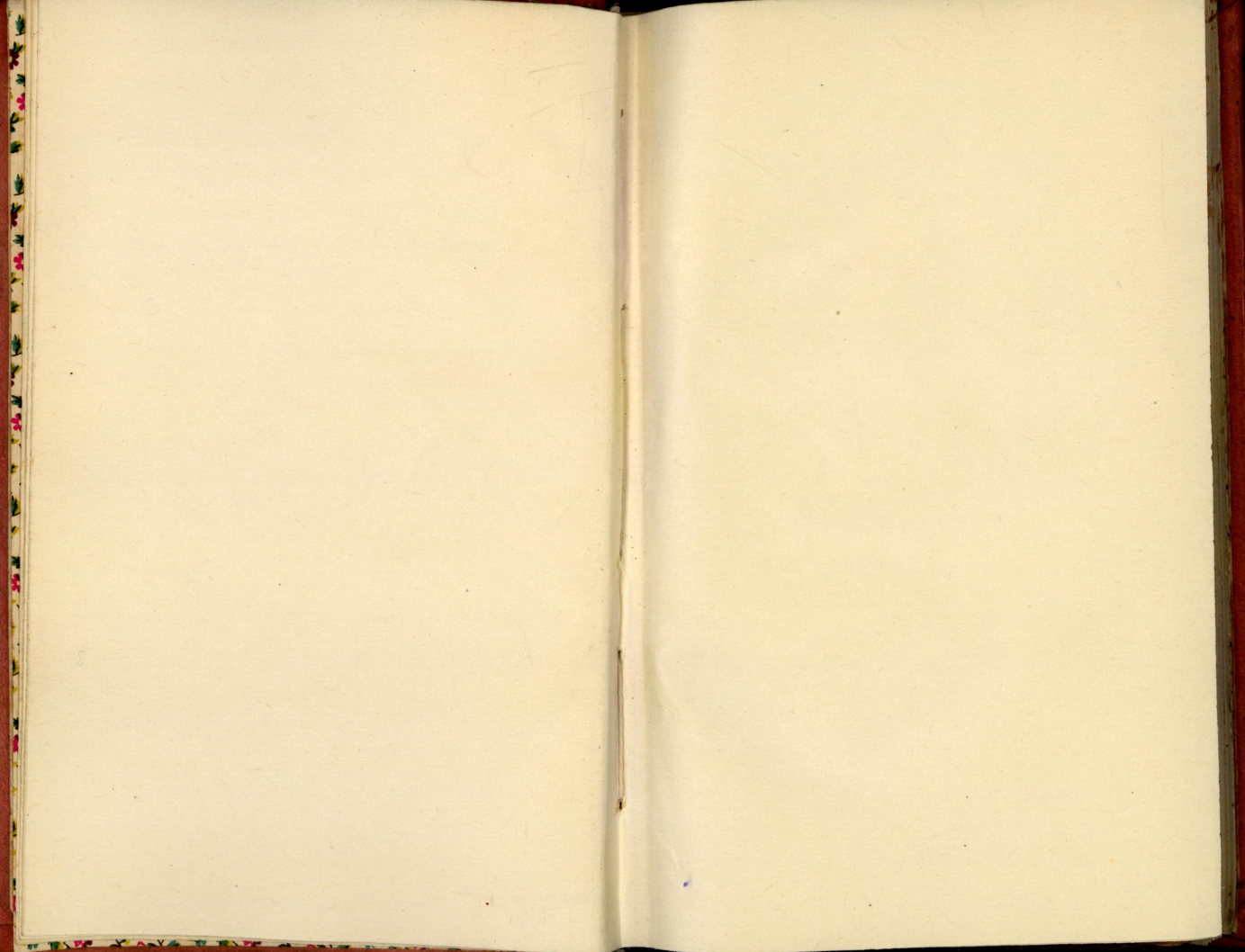

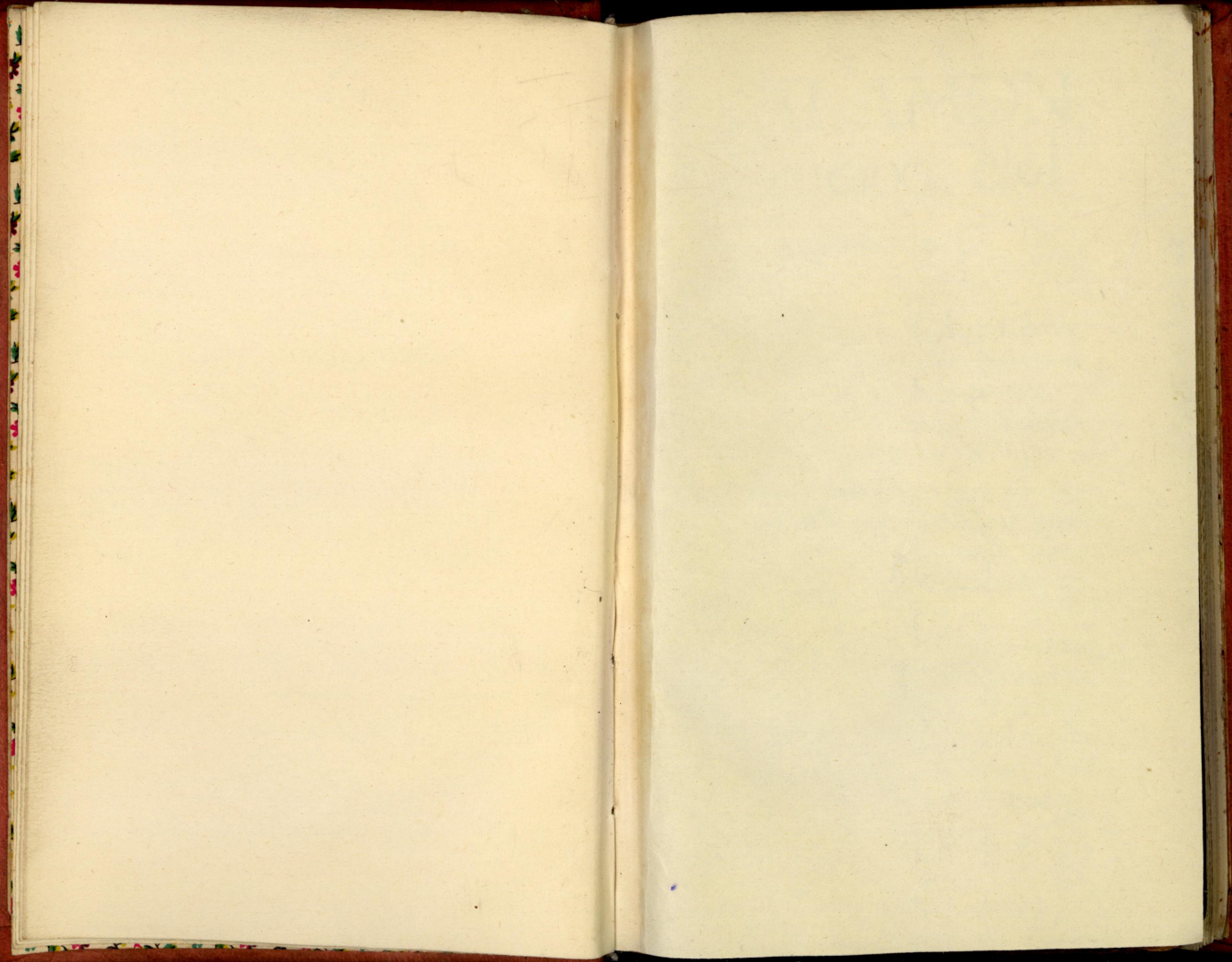
A Bólts Salomon
Kiralnac Kómyei..

Colowarba

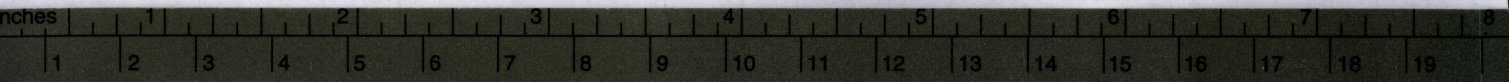

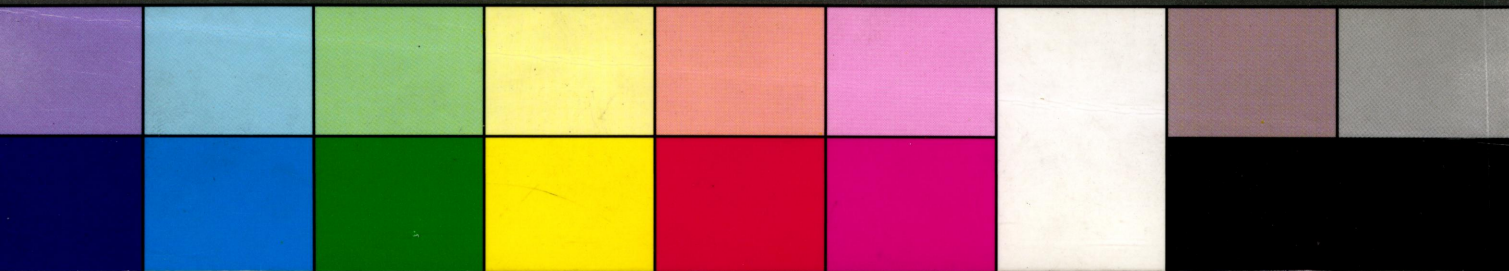

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

A SALAMON könyveinek elő- járó beszéde.

Bibliába négy Könyv
neveztetik Salamon
király Könyveinek.

Az első, a Bölch be-
szédeknek Könyve,
melyer méltan nevezhetnének: Ió che-
lek edeteknek könyveinek. Mert Sala-
mon abba a könybe meg tanít, mint
kelyen Iól élnünc, mind Isten előtt, s
mind e világ előtt.

Király kepen kedig Salamon tanít-
tya abba a könybe az iffiakat, es atya
kepen gh gyógyeti az Isteni paranchó-
latokra, edes es vigasztalásokkal telyer
Igitereckel, tudni illic, azoknac, Ió es

A 2 bodog-

A SALAMON könyveinek elő- járó beszéde.

Bibliaba négy Könyv
neuesztetic Salamon
kiraly Könyveinek.

Az első, a Bölch be-
szédeknek Könyve,

melyet méltan neuesztethetnek: Ió che-
tek edeteknek könyveinek. Mert Sala-
mon abba a könybe meg tanít, mint
kelyen iól élnünc, mind Isten előt, s
mind e világ előt.

Kiutal: képen kedig Salamon tanít-
ty: abba a könybe az iffiakat, es attya
képen gh gyögeti az Isteni parancho-
latokra, edes es vigasztalásokkal telyes
Igitereckel, tudni illic, azoknac, ió es

A a bodog-

bodogságos szeretséckel, a kic engedelmesec es iámhoroc: Annac felettefen yegetéseckel es büntetéseckel, tudni illic, miképen büntetessene meg a gonosoc es az engedetlenec. Mert az istuság ómagába kell minden gonosra: Es miuel hogy oly nap, ki tudatlan, es nem erti é vilagnac s' az ördegnec chaldarságát, es gonoságát, er ődemb, no gy nem mit ki ellenne álhan, a gonos példának, es a botránsztatásoknac es ki ő magát keresztienül es iól vezérhetné: Ezokaert, mikor iól fenytékbe nem tartatic es neueltetic, mindiáraft gonosba léssen, es elvés.

Ezokaert mindenestőlfogua süségesecő néki a tanító es az igazgatóc kic őtet intsec, vezeryec, fedgyec, dalgályac, es süntelen igazgatsac, az Isteni félelemre, es az Istenec parancslattyára, az ördegnec ellene alásra, evlagnac es a testnec: Miképen Salomon tanit é könybe szeretettel es bőségesen fog-

sen foglaluan az ő tanítást, s'ep sentenciakba es mondasokba, hogy könyben meg érthesséc, es meg tanulhassac.

Melto ezokaert, hogy minden ember, valaki keresztienül akar élni, é könyuet kézbe hordozo könyvv gyanāt tartsa, minden napon kezébe forgassa, ebbe nezzen, es az ő életit ide igazgassa.

Szükség kedig, hogy é két útnac egyikén iáryiunc: a vagy hogy a mi attyanknac feddését es dorgolasát felvedgyüc, es annac engedgyünc: A vagy, hogy a Hoher nec büntetését elbenvedgyüc, a közenséges mōdas forént, Ha az én kezemből meg szabadulsi: Meg nem szabadulsi a hoher kezéből. Es é két dolgot szeretettel dleybe keladni az iffiuságnac, tudni illic: Hogy ha nem akarnac az ő ióra intő attyoknac engedni: Sükség mindenestőlfogua, hogy a porosiloknac engedgyenec: Miképen Salomonis é könybe süntelen

halálal fenyegeti azokat, a kic engedet
lene. : Ez heiaaba valoua nē lehet Mert
egyiknec meg kell lenni: Mert az Isten
bűntelen nem hadgya.

A Bizonságuételis meg mutatya,
hogy az engedetlen marizonac choda
képē meg bűntelenec es elvesnec. Me-
rt noha egy falka ideig szabadon budof
nac: de mind az által végre a poroslo
kezébe esnec: Iclesben ackor, mikor
femmit nem félne, es nagy batorság-
ba vadnac. Mind ezekről tanu bizon-
ságot tesnec az akasztofac, a kerekec,
es a temető helyec, minden varasoc ka-
pui előt: Es mind ezeket az Isten hely-
hefretre oda a feiedelmec által, azok-
nac ret: eneteségekre, a kic az Istēnec
igeiēuel nem akarnac tanítatni, es nem
akarviac elviselni az ő atyoknac fe-
nyitēket.

Ennec okaert Salomon ē könybe
bolondoknac, es halgarogoknac hiya,
mind azokat, a kic meg vtályiac az
WRnac

WRnac parancholatit: Azokat ke-
dig bőlcheknec, a kic az WRnac pa-
rancholatit bechūlic, es meg tartyac.
Es nem chac az iffiuságnac föl, mely-
et kiualtképen tanítani akar: De an-
nakfelette minden rendbeli ēbereknec
is, a felsőtől fogua mind az vtolsóig.
Mert miképen az iffuság kiualtképen
vékezie az Isten prancholati ellen:
Azonképen vékeznec az egyéb ala-
patbeliekis, kic felyül haladgyac az if-
fiac vétkei: Mint meg vagy on amā
köz besédbe: Menyēuel vényeb: an-
nyēual gonosb. (Alias, Menyēuel agab, an-
nyēual latrab.

Ha semmi tōb gonoság nem vol-
nais az egyéb alapatokba ezeknél, tud
ni illic, a telhetetlenségnél, keudység-
nél, gyűlöségnél es irigység-
nél, chac ez
egyis igaz elég volna, hogy or akarnac
bőlchec lenni, a hol nem kellene: Es
hogy oly igen sorgalmasofoc a más
ember dolgarol, hogy mindenkor asē

akaryiác művelni, a mi őket nem iletí;
Eshogy ást el hadgyác, a mire gondot
kel viselni: Mert a ki a tanításnac ren-
dibe vagyon, ez a fejedelemség tístibe
akaryiá az ő bölcheségét mutogatni:
Es ennac a bölcheség nec sem mód-
gya sem vege ninchen. Visontac: A
ki a külső fejedelemség nec rendibe va-
gyon: Ennac sem feie sem hasa meg-
nem tarhattya az ő nagy bölchesé-
get, melyel a tanításnac rendit es az
Egyházbeli hiuatalt rendelni es igaz-
gatni akaryiá.

Effele bolondoc igen sokan vadnac
es minden tartományoc, varasoc es há-
zac rakuác efélékel: Kic ebbe e kony-
beis igen keményen feddet nec, es in-
ret nec, hogy kiki mind az ő tístibe
iáryion el, es az ő dolgát chelekedgye
hiuen es igazán. Es ninchen nagyob
es iob ióság, az engedelemnél, es az ő
nékihagyot tístibe hiuen valo elíarás-
uál: Effele emberec bölchek nec neuesz
tet nec.

Embereknek

tet nec. Az engedetlenc kedig bolon-
doknac: noha bolondoknac es en-
gedetlenc nec nem akarnac hiuatalni.

A MASIC Könyv a Prédica-
tor könyv. Mert mikor az ember,
az első könyv nec tanúsága ferent,
engedelembe igyekezic élni, es azon
iáry, hogy az ő tístibe es hiuatalyába
eliáryion: olyan igen ellene al az ör-
deg, é világ, es az őnen teste, hogy az
ember elvnuán az ő hiuatalyát es dol-
gát, ást akarnaia, hogy semmihöz né
kezdet volna: mert tudgya, hogy min-
den dolga, valamihöz kezd, heiaaba va-
lo, es nem megyen elő az ő keuásága
es akarattya ferent. Effele meg vnást
ostan, munka es bánat, békérelenség
es külemb külemb morgodás köuet:
vgy annyéra, hogy az ember ostán
mind kezét, s mind lábát le bochatya,
es békét hágy az ő hiuatalyánac. Me-
rt mikor az ördeg iobfelől az igaz en-
gedelmet a más ember dolganac gond

A 5 viselése-

vifelé séuel, es a testi gyönyörűségekkel
meg nem banthattya: Balfelől, bántó-
ckal, keferűségekkel, es külemb kü-
lemb féle bántásokkal igyekezic meg
bántani.

Miképen ezokaért Salomon az el-
ső könyvvbe amá bolond más ember
gond viféléfe ellen igaz engedelemre
tanít: Azonképen é könyvvbe a késér-
rés, es a meg vnás ellen tanít, a békésé-
ges benuedése, es az igaz engedelem-
be való végig meg maradáfra, hogy a
mi végünknek oráiat chendességbe, es
nagy öremmel váryiuc. Es hogy a bír, a
mit meg nem terthatunc, el hagyuc:
Mert a meg keresésnek ideielesen etc.

A Harmadickönyvv Salamonnac
legfelyeb való éneke: é dichireteknek
könyue. Mert Salamon abba a könyv-
be dichiri az Istent az engedelemért,
melyet Isten aiandokánac ismer lenni.
Mert valahól az Isten nem conduife-
löie a háznac, es a hol ő maga mindene-
ket meg

ket meg nem rēdel es végez; ot semmi
tisztbe való igazan el iálás ninch, nin-
chen sem engedelem, sem chendesség:
A hol kēdig engedelem es rendtartás
vagyon: Ot Isten lakozic: ot meg őleli
es meg apolya az ő igéieuel az ő berel-
mes iegyeset, mely ige az ő báiánac a
polása. Mikor ezokaert valamely or-
szágba, a vagy házba mindene c két el-
ső könyvv berent lesne c, a menyere le-
hetséges: ot é harmadic könyvvne c é-
neket is vigan mondhattya c, es az Is-
tenne c hálát adhatnac, ki nem chac ra-
nitot ezekre minket, de erőtis adot,
hogy ezeket chelekethe sűc.

A Negyedickönyvv, a bölcheség-
nek könyue, melne c kiualiképen való
elől iáro besédet talális, az őnen hely-
én.

SALOMON- NAC BÖLCH

befédi.

I. RESZ.

Zec Salamonnac, Dauid Kiraly fiának, Izrael Kiralyának, példa befédi: Melyből a bölche séget, es a fenitéket megtanulhattya, az értel-

mes befédeket megérthet, Es melyből előkbe vehet az esefen chelekedésnek értelmét, az igazságot, az itéletet, es az igazán való chelekedetet: hogy az együgyűc okofoc legyenec, es az iffiac értelmesecc es esefesecc.

A ki bölch, halgattya ezeket, es bölchebbé léfen: Es a ki értelmes, tanachot veszen magának. Hogy megérche a példa befédeket, es azoknac magyará-

példabefédeket, es azoknac magyarázatját,

*Példa
Példabefédeket*

I. RESZE.

zattyát, a bölcheknec befédit, es azoknac bölch mondáfit. (Az WRnac félelme a bölchességnek kezdeti: A balgatógac a bölchességet es a fenitéket megvtályác.

(Az WRnac félelme) Az az, a ki jól akart tanulni, fél, hogy ez mindenre előtte az Isten fele: Mert a ki megvtálya az Isten, megvtal minden bölchességet, es semmi fenitéket el nem szenved.

Edes fiam: Engedgy a te attyadnac fenitékének, es meg ne vesse a te anyadnac parancholatit. Mert ez sépékesége a te fejednek, es arany lántz a te nyakadnac. Edes fiam: Mikor tégedet az Istenelenec (Alias, a ledérec) kistet nec, ne engedgy nékic: Mikor estmondgyác: Iere velünc: Leskedgyünc vérvtán, es reytezzünc el az artatlanoc ellen, minden oknélkül. Eleuenen benyelyűc őket mint a pokol, es a Iamborokat, mint azokat, kic alá a kopor-

Meus ventres

*Edurit quid amat sed non
Parat habere Unico...*

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
koporsoba fálnac, Mindenféle drag-
máihát találunc, es meg rakiuc raga-
dományal a mi házainkat, Legy tars-
únc: Minnyáian egy ersényünc legy
en. Edes fiam: Ne iáry egy úton ve-
léc: Vond meg a telabodat ezeknek öf-
üenyétől. Mert ezekneclábot gonos-
ra futnac, es a vér ontasra sienec. Me-
rt hejába (Az az, Az ő igye: ezetekbe meg cha-
lattatnac: mert a iámborokat, es az ártatlanokat
meg nem banchattyác, hanem ő magoc vesznec el)
terit nec hálót a madaroc látára. Sőt
inkáb őnen kőbtec az őnen véree ellen
lefebbked nec, es egyic a másiknac vesse-
delmére iár. Eképen cheleked nec min-
nyáian a telhetetlenec, hogy egyic a
másikat a máháért meg ölye.

A Bölcheség künn panaszolkodic,
es az vtzákon kiált. Fensől a gyülekö-
zetekbe, a kapúknác aytasba: Es mon-
doiát meg mondgya a városbais, esít
monduan. Túbalgaragoc, még akar-
toc bal-

II. RESZE.

ekről: Ackor meg érted az WRnac
 elémét, es az Istennéc ismeretit meg
 találod.

Mert az WRadgya a bölchefséget,
 es az ő szaiából származic a tudomány
 es az értelem. ő ad az igazaknac elő-
 mēnetét. ő rartya meg a iamborokat.
 ő oltalmazza meg azokat, a kic igaz-
 án chelekednec, es meg őrizi az ő fen-
 tinec vtait. Ackor meg érted az igazsá-
 got, es az itiletet, a iamborságot, es
 minden jó utat.

Ha a te sűuedbe be fērkezendic a
 bölchefség, es ha szeretended a tanusá-
 got: a jó tanach meg őriz tégedet, es
 az értelem meg oltalmaz tégedet: Ho-
 gy ne vonarásál a gonosbóknac vtára,
 es vissza fordult chachogóc közibe. A-
 zoktol, a kic elhagyuan az igaz vtat
 tēt vtakon iárnac. Azoktol, a kic a
 gonos chelekedetbe vígadnac, es örül-
 nec az ő gonos es visszafordult életék-

B

be: A

SALAMON BÖLCH BESZEDENE C

be. A kic elfordittyac az ő vtokat, es
elfordultac az ő őfuenyeken.

Meg szabadit tégedet az idegen as-
fonyalattól, a nem tiyettől, mely hizel
kedő befédeckel söl, mely elhadgya az
ő ifiuságnac vrát (Az az, Ast a kihöz ifiu-
ságaba hazaságra ment volt, es az Isten kö-
teseről el feledkőzic. Mert az ő háza
halálra haylot, es az ő őfuenyi az elkár-
hóstattakhoz. Valamenyen ő hozza
bemennec, meg nem térnec, az életnec
vrát sem talalyac meg.

Ezokaert iáry a ió vton, es a iambo
roknac őfuenyen: Mert az igazac la-
kozzac a földet, es a iamboroc meg
maradnac rayra. De az Istentelenecc
kiirtatnoc a földről, es a hamisac el-
vesnec rola.

III.

Edes fiam: Ne feledkedzzél el az én
Törvényimről, es a te síued öríz-
ze meg

III. RESZE.

ze meg az én parancholatimat. Mert
hofsú életet, ió estendőket, es békeisé-
get hoznac tenéked. Az irgalmaság
es a hvvség el ne tauozzéc tőled. A te
nyakadra köfsted őtet, es a te síuednec
tablaíára iryíad: Így keduet es bölche-
fét talalsz mind Isten, s' mind embe-
rec előt.

Bízzál az WRba telyes síuedből:
Es a te okofságodra ne táaszkodgyál:
Minden te vtaidba ő rola emlekezel,
es ő igazgattyra a te őfuenyedit. Ne
véld bölchnec lenni magadat: hanem
félyed az WRat, es tauozzálel a go-
nostról. Ez egésféges léfen a te kölde-
kednec, es meg vyulása a te tetemid-
nec. Tíftelyed az WRat a te ióságod
ból, es minden gabonaídnac sengei-
ből. Így telnec meg a te chüreid, es a te
sajtoíd bőuelkednec mustal. Edes fi-
am, ne vesd meg az WRnac fenitékét,
békételen se légy az ő meg bünterése-

B 2

be: Mert

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
be. Mert a kit az WR seret, aſt meg
feddi: Es gyönyörkedic benne, mint
az attya a fiuba.

Iolvagyon annac az ember nec dol-
ga, a ki a bölchefséget meg találya: Es
annac az ember nec, a ki az értelmet ki
nyilatkoztatya. Mert en nec kereséſe
iob, hogynem mint az ezüſt: Es an-
nac haszna iob, a tistra arany nál. Ez
dragáb a gyöngyeknél, es minden, a
mit keuanhatz, semmi chöz képeſt.
Hoffſu élet vagyon az ő iobia felől:
Balfelől kedig gazdagság es tiftetség.
Az ő vtai gyönyörűséges vtac, es min-
den ő őſüenyi békéségefec. Ez élet nec
faya azoknac, a kic meg foghattya, es
bodogocazoc, a kic meg tarhattya,
Mert az WR a bölchefség által fun-
dálta a földet, es az ő értelme által kéſi
rette az egeket. Az ő bölchefsége által
oſtotta meg a mélségeket, es az egec
chöpegic a hármatot.

Edes

III. RESZE.

Edes fiam: Eze cel ne tauozanac el a
te ſőmeid elől, így leſi ió ſerenches es
bölch. Eze a te leked nec élete leſi nec,
es kedues leſen a te ſáyad. A ckor ba-
torsággal társá te vtadon, es a te labod
meg nem ütkezic. Mikor lefekvel ſem
retegf, hanem aloſol, es edes leſen a te
álmad: Félned ſem kel hertelen rete-
geſtől, ſem az Iſtentelene c read roha-
nasá tol. Mert az WR melle red leſen
es a te labadat meg őrizi, hogy meg ne
foghafsanac.

Meg ne vond magadat a ſükelkedé-
uel valo ió tételtől, ha értéked vagyon
rea. Ne mondgyad a te felebaradod-
nac: Mēnyel es terymeg, holnap adoc
tenéked: holot vagyon mit adnod.
Ne igyekezzél gonofra a te felebara-
tod ellen, a ki te veled bizodalommal la
kic. Ne patuarkodgyál az emberrel, a
ki tenéked ſemmit nem ártott. Ne kő-
ueſſed a hamis embert, vtaiba ſe valaf

B 3 5 egyetis.

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
egyetic. Mert az WR vtálya a hami-
fat: De az ő titkos tanacha a ian bó-
rockal. Az WR nac átka az ifstente-
nek nec házába vagyon: Az igazak-
nac kedig háza meg áldatic. ő meg chu-
folya a chufolókati: De a nyomorultak
nac keduet ad. A bölchec őrekségül
bíryiác a tistreféséget: De a halgaragoc
a sídalmat, még mikor felmagasztal-
tatnakis.

IIII.

E Des fiaim, halgafátoc a tú attya-
toknac oktatásat: halgafátoc rea,
hogy tanuljatoc, es legyetec esefec.
Mert io tanuságot adoc tinéktec, az
én törvényemet el ne hadgyátoc. Me-
rt én is valéc az én atyámnac ferelmes
fa, es az én anyám elöt egyetlenegy.
Es ő tanita engemet es monda: Ve-
gyebé a te sífued az én befédimet, Ta-
rch meg az én pararcholatimat, es élsí.
Vegy-

III. RESZE.

Vegyed a bölchefséget, fogadgyad az
értelmet, ne fcedkezzel el, else tauoz-
zál az én fiaimnac beféditől. El ne
hadgyad őtet, es meg őriz tégedet: Sze-
refsed őtet, es meg tart tegedet. Mert
a bölchefség nec kezdeti annac őremest
valo halgatáfa: es az értelem nec min-
den gazdagság felet valo feretefe. Na-
gynac bechülyed, es felmagasztal tege-
det, es ha hozzád őlelended őtet, meg
dichőit tegedet. Szépen meg őkefirt a
tefeiedet, es meg difesit tegedet síp
pronaua.

Haldmegezokaert edes fiam, es fo-
gadmeg az én befédimet: Es meg só-
kafitatnac a te életed nec esstendei. A
Bölchefség nec után igazgatlac tege-
det: Es igaz ősfüenyeken vezerlec te-
gedet: melyeken ha íarandaf, minden
bantafnélkül íarf: es ha futandaf, meg
nem ütkezel. Fogadgyad a tanitást, el
ne hadgyad, őrizd meg őtet: Mert az
a te életed.

B 4 Neiar

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Ne íár az ístenteleneknek ósüenyén
à gonofoknak vtára se lépíél. Hadel ó-
tet, ne íáry rayta, tauozzáel tóle, es el
mulyad. Mert kúlemben el nem alof-
nac, hanem ha gonof ~~te~~ nec, el sem
nyugofnac, hanem ha kárt ~~te~~ nec.
Mert ístentelenül kerestet kenyérel él-
nec, es hamíságal kerestet bort ífnac.
De az igazaknac vta fénlic mint à vi-
lagofság, mely eleb eleb menuén, vila-
gokodic mind délig. Az Ístentelenek
nec kedíg vtoc fetét, asít sem tudgyác
hol le es nec,

Edes fiam, halgafd az én besédí-
met, es hayts à te fíleidet besédemre.
Ne tauozzanac el à te fíomeid elől,
foglalí sítuedbe óket: Mert életec az-
oknac, à kíc meg talályác ótet, és oruof
fág az ó testeknek. Minden forgalma
tosfágal meg órized à te sítuedet: Me-
rr ebből íó kí az élet. Tauofítást tóled
à gonof báiat, es à ragalmazo ayakoc
tauol

V. RESZE.

tauol legyenec tetóled. A te fíomeid
egyenefen elő nézenec, es à te fíomed
heai egyenefen elődbe órizenec. A te
labad egyenefen elő mēnyen, így íár-
hatz bató ~~na~~. Ne hayol, se íobra, se
balra, es elfordíhad à te labadat à go-
nofból.

V.

Des fiam: halgas az én bölchesé-
Egemhöz, es hayts à te fíeidet az én
tanuságomra, hogy meg tarchad à ío
tanachot, es à te fíayad meg órízze à tu
dománt. Mert à parázna asítonyálat-
nac aia kí édesec mint à lépes méz, es an-
nac nyaka síkosb az olaynál: De annac
keferü mint az írem, es éles mint à két
élü tór. Az ó labai à halálra alá futnac,
es annac menési pokolra hatnac. Nem
egyenest íár az élet nec után, ideftoua
budofic, hogy ó maga sem tudgya hol
íár.

B ; Enged-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Engedgyetec ezokaert ennékem édes fiam, es ne tauozatoc el az én száimnac besédítől. Tauol legyen á te vtad ő tőle, es ne közelges ennec hazánac aytaiához, hogy ne adgyad a te tistetségedet (Az az, á te marhádat) az idegeneknec, es á te estrendődidet á kegyet lennec. Es hogy az idegennec meg ne elégítséc magokat á te kerestetdből, es hogy á te munkád ne legyen másnac hazaba. Es hogy tenéked ne kelyen o haytuán est mondanod, minekutána mind testedet, s mind ióságodat el emmésztetted: Ah miért gyűlötē á fenítéket: Es az én sűuem miért vtálta meg az oktatást: Miért nem halgarám az én igazgatoimnac száuát, es az én tanítóimhoz nem haytottam az én filemet: Chac nem minden gonozba estem, felyeb minden népec kőzet valo embereknél.

A te Kutadból igyál vizet, es folyo vizet

V. RESZE.

vizet á te forrásid. ol. Teryicgyenecki á te forrásit, es á vizeknecfoliási az vtázakra. Te kedig egyedül bityad, es egy idegē se teueled. Aldott legyē á te Eréd: Es örül á te iffiuságodnacházastarsáual. Ez legyen tenéked mint a serlemés gim, es kedues mint az őz. Ennec beretet tégedet minden időbe meg elégítsen, es ennec serlemébe győny őrkődgyl sűntelen.

Edes fiam: Miert győnyőikednél az idegenbe, es miért élgetenél mást: Mert minden embernec vta niluan vagyon az WR előt, es ő igazan mér mindeneknec útát. Az Istentelent az őnen hamissága meg fogja, es az őnen bűneknec kőrléuel meg kőrtőstetic. Ez meg hal, miért hogy nem engedet az oktatásnac, es az ő nagy boldonsága miat meg chaladkozic.

VI.

Edes fi.

E Des fiam: Ha kezes lési a te felebarátodért, es kezedet be adtad másért, meg kötelested magadat a te fiádnac besédeuel, es meg fogatattál a tenen sóddal. Est ted, edes fiam, a mit mondoc, es meg szabadúls: Mert a te felebarátodnac kezébe estél: Siels, fufs, forgalmaftafsad a te felebaratodat. Ne hadgy alonni a te sómeidnec, sem sunyadozni a te sómed heainac. Szabadul meg kezébdől mint az óz, es mint a madar a madarás kezébdől.

TE rest, menny a Hangyához nézdmeg az óvtait, es tanul bölcheséget, Ennec noha ninchen feiedelme, sem hadnadgya, sem előtte iaróia, de mind az által nyárba életet ferez magánac, es aratásba eledelt gyűyt. Míg fekszel ves teg te rest? Mikor kelsi fel a te álmaidból? No, még alogy egy kichint, süyadoz egy kichint, kapchold ós
ue egy

ue egykeuesé a kezedet, hogy alogyál: Igy read érkezic a sükség, mint az v-toniáro: Es a segénség, mint a felfegyuerkezöt firfiu.

AZ Istentelen es a hamis ember vissza fordult sayal chelekedic, Szómmel int: Labauat tappant: vyauat mutat, Minden időbe az óálnac süüébe gonost forgat, es minden haborufagot tamaft. Ezokaért hamar eliő az óveszedelme, es hertelen elrontatic, es senki meg nem segitheti.

E hat dolgot gyűlöli az WR, es a hetediket vrálya az ólelke. A keuel sómekett A hazug nyeluet: Az ártatlan véronto kezeket: Ahamis tanach forgato süuet: Akártételre gyors labokat: A batorságal hazudo hamis tanut: Es az attyafiackőzet valo haboruság tamaftót.

Edes fiam, órízdmeg a te atyádnac parancholatit, es meg ne vesd a te anyádnac

ádnac törünyet, Mindenha á te sü-
üedhöz forichad őket, es nyakodra
kössed. Hogy tegődigafgassanac mi-
kor iars, hogy őrizzenec mikor álofol
es felserkenuen ezec legyenec te besé-
did: Mert á parancholat süüednec, es
a törüeny vilagóság, es áfenyitékne-
oktatása életnec vta. Hogy meg tarch-
anac á gonosábsfonyalattol, es az ide-
gennéchiэлkédő nyelüétől.

A te süüedbe ne keuánnjad annac
sépseget, es meg ne fogattassal annac
sömmel hünyasiba. Mert é hasna á
parázna absfonyálatnac, hogy az em-
bert kuldusa tefsi: Es az absfonyálat
meg kötelezi á firsünac dragalatos lel-
ket. Vifelheté valaki tüzet kebelébe ho-
gy ruhaia meg ne égion: A vagy iár-
haté valaki az cleuen sienen laba meg
nem égúe: Ezenképen á ki az ő fele-
barattyanac feleséghöz be megyen,
egy sem marad bintetlen közzülec, á
kicást illetic. Nem

Nem oly nagy femérem az orvvnac
ha oroz, hogy az ő detet táplálya,
miert hogy ehözic: Es ha kézbe akad
het ányit ád erte, es az ő házánac min-
den iofagor oda adgya. De á ki paraz-
nalkodic az ő felebarrttyanac feleségé-
uel, bolond, es eluesti az ő lelkét. An-
nac fölette bintetést es ségyenséget
hoz magára, kíneec ségyensége soha el
nem feletettic. Mert annac az absfony-
álatnac feryiéneec haragia meg busul-
tan, a bosfualásnac ideien nem ked-
ez, es á bekelség szerző besedeuel sem
gondoi, meg sem enged, akar mel na-
gy aiandokeris.

VII.

E Des fiam: tarts meg az én besedi-
met, es az én parancholatimat
teytsel te magadnál. őrizd meg az
én parancholatimat es első, es az én tör-
üenyemet

SALAMON BÖLCH BESZEDENE
üenyemet mint a te főmednec fenet.
Kösd a te vyaidra öket, es ird öket
a te főuednec tabljára. Mond est a
bölcheségnek: En nénem vagy te: es
az Esféséget hiyad rokonodnac. Ho-
gy őrizzenec tégödet az idegön asfo-
nyálattol, es a másétol, mely hizelkőde
besfedü.

Mert az én házam ablakánac ro-
télyan ki nézuen latam a balgatago-
kat, es esembe vőc, a iffiac közet egy
balgatag iffiat, ki az útzán megyen
vala a segeletnél, es elő ballag vala a pa-
rázna asfonyalatnac háza vtán nap
nyugat vtán, mikor estuzimmar bécé
tetedet volna. Es imé eleybe idue egy
asfonyalat paráznai ékességbe, álnac,
chachago, budoso, kinec labai otthon
házánál nem maradhatnac: Ha kőrtül,
ha az vtzán vala, es minden segeleten
lesefskedic vala. Es meg ragaduán az
iffiat főmtelenül chokolgattya vala, es
est mond-

VIII. RESZE.

galsátoe, mert nagy dolgokrol sóloc,
 es a mi igaz, arra tanítac. Mert az en
 fáyam az igazságot beféli, es az en aya
 kim gyűlölic az istentelenséget. Az en
 fáyamnac minden beféli igazac: Es
 ninchen sem mi álnakság es hamiság
 benne. Az en befédím nyiluan valóe,
 azoknac, a kic értic, es egyenesec azok
 nac, a kic véssic őket.

Inkáb vegyétec ezokaert az en ok-
 tatásomat, hogynem mint az ezüstet:
 Es a tudomát inkáb valassátoc, hogy
 nem mint a tiszta aranyat. Mert a böl-
 cheség drágáb minden gyöngyeknél,
 es mindē, a mit kéuánhatnac, nem egy
 enlő hozzaia. En bölcheség az okof-
 gal lakom együt, es ió tanachot tu-
 docadni. Az WRnacfeleme gyűlö-
 li a gonosít, a gégeséget, a keuelységet,
 es a gonosít úrat, es vissza fordult sayat
 gyűlölem. Enyim a ió tanás adás, es
 ennec bételyesitése: Nalam vagyon

SALAMON BÖLCH BESZEDENE
az értelē es a tehetség. En altalom or
fagolnac a Kiralyoc, es a F delm
en altalom berezniec igaz törüent. I
altalom vralkodnac az vrac, es minc
földen vralkodóc, En beretem azoka
a kic engemet beretnec: es a kic regg
keresnec meg találnac. En nálam va
gyon a gazdagság es a dichőség, az ig
az gazdagság es az igafság. Az en
hasnom iob az aranynál, mondom
tisbta aranynál: es az en iuralnom iob
a valasztot ezüstnél. Az igafságnac v
tan iároc, es az iületnec őfüenyin: he
gy meg gazdagicham azokat, a kic en
gemet beretnec, es azoknac kénché
meg őregbichem.

Az WRnac voltam az ővtainac
kezdetibe: Minec előtte valamit kés
tene ielen valéc: őrektől fogua helyh
tettem, kezdettől fogua még a föld elő
Még nē valāac a mélységeg, én imm
késb valéc: minekelötte a forrásoc v
zeli

VIII. RÉSZE.

zel forranánac. Minekelötte a hegyec
fundamentnánac: a halmoc előtis kelen
valéc. Még a földet nem teremtette va
ta, es annac környékít, sem a föld ke
regségēechegyeit. Mikor ő az egeket
késbitenēie, en ot valéc: Mikor ő a mély
ségeket határba foglala. Mikor a felhő
ket felyül meg erősitē, es a mélységek
nec kütfelēit meg erősitēie. Mikor
ő a tengernec es a vizek nec határt, ve
te, hogy az ő parancholattyát által ne
hagnaiac. Mikor ő a föld fundamen
tumát vetē, akkor ő vde igazgatoul va
léc, es gyönyörkedem vala, minden
nap iatzoduán ő előte, minden időbe.
Es iatzom vala az ő földē nec kerekse
gébe: Es az én gyönyörkedésem az
embere nec fia i közet.

Most ezokaert, edes faim, halgalsa
toc engemet: Iól vagyon azoknac dol
goc, a kic az én útáimat őrizic. Hal
galsátoc az oktatást, legyetec bölchee
C 3 hatra

SALAMON BÖLCH BESZÉDENEK
hatra se vesétec ašt. Iol vagyon dolga
annac az emberne, a ki engemet hal-
gat, es a ki mindennap vigyáz az én
aytom előt, es az én aytomnac küfe-
bi előt ál. A ki engemet meg talál, az
életet talál, es az WRnac keduet ta-
lál. A kikedig én elenem vétkezi,
meg bantya az ő lelkét: Es minnyaián
a kic engemet gyűlölnec, szeretic a ha-
lált.

IX.

A bölcheség meg építé az ő házá, es
hét őflopot faraga benne. Meg
vaga az ő barmait, borat felhorda, es
meg kesíté az ő aštalát. Es elkülde az
ő szolgálóleanyit, hogy vendéget hiua-
nac a városnac felső palotaiba: (ilyen
fóual) A balgatag ide tériyen: Az es-
tellenec is eszt mőndgya vala: Iőuetec,
egyete, az en kenyere, es igitoc
az én

IX. RESZE.

az en boromat, melyet en adoc. Had-
gyatoc el a balgatogságot, es élyete,
es taryiatoc az ertelemne c v tan.

A ki oktatya a meg chuffolót, küf-
sébséget keres magánac: Es a ki meg
dorgálya az istentelent, bídalmat. Ne
okraft ezokaert a meg chuffolót, hogy
ne gyűlölyen tegedet: Dorgáld meg a
bölchet, es feret tégedet. Adgy a böl-
ch nec es bölchebbé lesen: Tanichad az
igášt, es meg őregbedic a tudománba.

A Bölcheség nec kezdeti, az WR-
nac felme: Es az értelem arra tanít, a-
mi sent. Mert en általam sokasodnac
meg te a napaid: Es te élered nec es-
tendei meg többül nec. Ha bölch lési,
magad nac lési: Ha kedig chuffoló le-
end, te vallo d kárát.

A bolond asszonyát, fene, chacho-
go, ki semmit nem tud: Ez az ő hazá-
nac aytaiaba siken ül, a városnac felső
résébe, hogy hiya azokat, a kic azon
előmen-

*Mustafa di en fiamet Capoa
et illi. Esphor de omis.*

*Sen oron. f. f. m. m. m.
Joseph d'Amor m. m. m.*

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
előmenne, es azokat, a kik az ő vto-
kon egyenesen menne: est (mond-
uan): A ki balgatag, téryiē en hozzā:
Es a bolondnac est mondgya: Az or-
zot víz edesb: es az orosua őt kenyér
gyönyörtésesb. De nem tudgya ast,
hogy meg holtac vadnac ot, es hogy
annac vendegi, a pokolnac mélségebe
vadnac.

EZECASALO= MONBÖLCH besédi.

X.

A Bölch fiu vigafsága az ő atya-
nac: De a balgatag fiu somorusá-
ga az ő anyyanac.

A hamisan kereset ioság (alias, A ha-
misan kereset kénchec.) hasontalan.

De az

X. RESZE.

De az Igafság meg szabadit a haláltol.

Nem engedi az WR, hogy az Igaz
nac lelke ehezze: De az istentelenek-
nec alnakságát elforditya.

(Alnakságat) az az, mely által meg másnac kara-
ual is arra igyeközne, hogy meg kazdagodgyaac.

A rest kéz meg segényit: De a fior
galmatosoknac keze meg kazdagit.

A ki nyárba gyüyt, eses: a ki alo-
sic aratásba, meg segényül.

Aldas vagyon az igazaknac feien:
De az Istenteleneknac sáját bedugia az
őnen hamiságoc.

Az igazaknac emlekezeti dichiret
be marad: De az Istentelenec neue si-
dalmas léfen.

A bölch siuü, vési a parancholato-
kat: A bolond ayaku kedig meg vere-
tetic.

A ki ártatlanul él, batoron él: De a
ki elfordult az ő vrain, nyiluan léfen.

A ki bömeiuel huny (Az az, a ki más

C 5 meg chu

SALAMON BÖLCH' BESZEDENEC

meg chufol, es meg ingerl) nyaualyát támaszt

A bolond aiyaku kedig meg veretetic

Az igaznac báia életnec kútfeie:

De az istenteleneknec sayát bedug-
ia az őnen hamisága.

A gyűlöség haboruságot támaszt:

De a feretet minden vértet befedez.

Az értelmes aiakiba bölcheseget
találnac: De a bolondnac hátára pált-
za illic.

A bölchec a tudománt őrizic: De a
bolondnac báia közel vagyon a ségy-
enhöz.

A gazdagnac gazdagsága az ő erős
városa: De a ségént az ő ségénsége se
mERMELSE téstí.

Az igaz az ő jószágáual életét tap-
lálya: De az istentelen az ő jószágáual
bűnréel.

A fenyétek nec meg tartása az élet-
re valo út: De a ki az oktatást meg ve-
ti, meg chalya őnenmagát:

Az ál-

X. RESZE.

Az alnac aia koc b' fedezic a gyűlö-
séget: Es a ki ragalmaz, bolond.

A foc bešed nem lešen bűnnélkül:
A ki kedig meg tartostatyá az ő aia-
kit, ešes az.

Az igaznac nyelue, valasztot ezűst:
De az istentelenek nec sinec semmi.

Az igaznac aia ki fokot életnec: A
balgatagoc kedig az ő bolondságokba
hálnac meg.

Az WRnac áldása gazdaga téšen:
Minden forgalmatofságnélkül.

Chufság a bolondnac a gonofság:
De bölch firfiu, a ki ešébe véstí.

A mitől fel az istentelen, rea érke-
zic: De a mit az igazac keuánnac, meg
adatic nekic.

Az istentelen olyan, mint az elmu-
lo es meg nem marado véstí: De az ig-
az őrecké meg marad.

Minémű az etzet a fognac, es a fűst
a főmnec: Olyan a rest azoknac, a kic
ötet el küldetéc. Az

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Az WRnacfeleme meg többiti á napokat: De az istentelenek nec esten dei meg reuiditetec.

Az igaznac várásoc öremre változic: De az istentelenek nec remensége elvess.

A iambornac az WRnac vta batorsága: De a gonostéuők nec féleme.

Az igaz soha el nem esic: De az istentelenec meg nem maradnac a földön.

Az igaznac saiaiból bölcheség származic: De a visssa fordultaknac nyelue kisaggattatic.

Az igaznac aiki üduességes dolgokra tanitnac: De az istentelenec saioc, visssa fordultakra.

XI.

A Hamis mértéc vtalat az WRnac: De az Igaz font kedues öneki.

A hol

XI. RESZE.

Ahol a kevélség vagyon, ot vagyon a fégyenség: De az alazatosnál vagyon a bölcheség.

A iamborokat vezérli az ö ártatlanságoc: De a visssa fordultakat el uest az önen gonofságoc.

A kazdagság nem használ a haragnac napian: De az Igafság meg ment a haláltol.

Az iambornac igafsága meg egyenesiti az ö vtat: Az istentelen kedig elesic az ö istentelen életébe.

A iaboroknac igafsága meg szabadítja öket: De a hamissac meg fogattatnac az ö hamissagokba.

Mikor az istentelen meg hal, nincsen az vtan semmi remenség: Es a hamissaknac várása semmiue lesien.

Az Igaz meg szabadul a nyaualyabol, es az Istenlen ö helyebe esic.

A hízkelédénc saia eluesti az ö felebarattyát: De az Igazac esegbe vesic es

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
sic es meg szabadulnac.

Mikor iól vagyon dolgoz az Iga-
zaknac, a telyes város örül rayta: Es
mikor az istentelen elucsi, őrem ta-
mad.

Az Igaznac meg áldasa által felma-
gastaltatic a város: De az istentelenec
baja által elrontatic.

A ki meg bídalmazza az őfelebarat
tyat, bolond: De az értelmes firtiu el-
titkolya.

A rágalmazo kiientí a titkot:
De aki hivv, meg tartya a titkot.

A hol ninché tanáts, ot elucsi a nép:
De ahol tanach vagyon, ot iól vag-
yon dolgoz,

A ki másért kezes leszen, kárt val:
De a ki oltalmazza magát a kezefség-
től, bator az.

A jó asbonyálat meg őrizi az őtifi-
tetséget: De a kegyőtlenec a kazdag-
ságot üzic.

Az irgal-

XI. RESZE.

Az irgalmas firtiu iól tehen maga-
ual: De az irgalmatlan még az őnen-
rokonságitis elveti.

Az istentelenec munkaija heaba va-
lo: De a ki Igassagot iz, nyiluan valo
intalmát vehen.

Mert az Igasság az életre viszen:
De a gonobnac követéle halálra.

Vtálya az WR a viskafordult
büvet: De gyönyörködic a iambo-
rokba.

Az istenteleneknek semmi nem hab-
nál, még ha minnyaiá egymást legitic
is: De az Igazaknac magua még ha-
badul.

A lép és fenyitéknékül valo asbó
nyálat, Olyan mint a dísno, a kinec
arany karika vagyon orrába.

Az Igazac keuánsága iól leszen: De
az istentelenec keuánsága vehedelmes.

Nekic marhaiokat elobtogattyac
es kazdagbá leszen. Nekic a másét ebra
gadgyac,

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
gadgyac, es mindaha búkölködne.

A lélec, à mely böleggel áld *(az az.
à ki böleggel östogat, amac böleggel adatic.)*
meghizic: Es à ki meg részegit, meg
részegittetic.

A ki à gabonat meg tartya, búdgya
ábt à nép: De à ki eladgya, ábt áldgya.

A ki keresi à iót, meg találja: De à
ki à veszedelmet keresi elől találja.

A ki az ő kardagságába bízic, az el-
űsz: De az igazac meg zöldülne mi-
nt à faleuel.

A ki az önen házat meg haborittya
annac bel lehen öreksége: De à bolond
à bölchne bolgal.

Az igaznac gyümölche az életne
faya: Es à ki lelkeknec gyongyát felue-
si, bölch.

Ha az igaznac è földen benuedni
kel: Menyével inkább az istentelenek-
nec, es à büneleknec:

XII.

XII. RESZE.

XII.

A Ki öremest elbenedi à dorgá-
lást, az bölchè lehen: De à ki el
nem benedi, bolond az.

A tambor keduet talál az WR-
nál: De à vakmerő firfiu ő maga kar-
hóstatya magát. *(Altas, Az WR karhós-
tatya ötet.)*

Az istentelen emberne nem lehen
álando az ő dolga: De az igazaknac
gyökere álhataratos lehen.

A forgalmatos asfonyálat cor-
naia az őféryiéne: De à túnya olyan
mint à gyenyetség az őféryiéne tet-
mibe.

Az igazoknac tanáhoc bizony-
os: De az istentelenec tanáhoc cha-
lárság

Az istenteleneknec befedi véron-
tásra igyekeznec: De az igazaknac sa-
ioc meg szabaditásra.

D

Az if-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Az istentelenec elfordítatnac es
femmi les nec: De az igazaknac háza
meg marad.

A bölch firifunac tanacha dichírte-
tic: De az álnakokéra ségyen kéuet-
kezik.

A ségén ember, a ki az ő dolgaba
el jár, iob a nagyra igyekezé tükélke-
dönd.

Az igaz könyöiül az ő barmán:
De az istentelenek nec süue kegyet-
len.

A ki az ő szánto földét műveli, bé-
uelkedic kenyérel: De a ki heaba váloc
vran jár, bolond.

Az Istentelen abbagyönyörkedic,
hogy kárt tehet: De az igazaknac győ-
kere gyümölcses.

A gonos az őnen aiakinac hamis
beszédbe meg fogatatic: De az igaz
meg szabadul a nyomorusághol,

Soc iót talál az ember az ő saíánac
gyümöl-

XII. RESZE.

gyümölche által: Es az ő kezeinec
munkaia sérent fizet nec őnéki.

A bolondnac ióna tetic az ő igye-
kezeti: De a ki éged a tanachnac, böl-
ch az.

A bolond hamar meg mutatya az
ő haragiát: De a ki elütökolya a rayta
lört bolifuságot, okos az.

A ki az igazat séreti, szabadon be-
séli az igazságot: De a hazug, hamis
tanu.

A ki maga meg gondolatlan böl, ál-
tal üt mint a fegyuer: De a bölch nec
nyelue gyógyító.

Az igaz mondo ayac álhatatos min-
denkor: De a hazug nyelv mindun-
talan változic.

A kic gonos tanachot adnac, meg
chalnac: De a kic békéségre adnac ta-
nachot, őremet sérez nec.

Az Igaznac femmi nyaualyaia né-
lesen: De az istentelenec béborittat-
nac

hac veszedelméuel.

A hamis sáyac vralatosocaz WR-nac: A kic kedig híuen chelekednec, keduesec néki.

Az okos sifíu nem kérkedic tudomanyáual: De a bolondnac sítüue ki ki-alya az ő bolondságát.

A sörghalmatos kez vralkodic: De a rest kéz máfnac fizet.

A súbéli bánat meg erőtenit: De a jó beféddelel meg vigasztaltatic.

Az igaznaciobban vagyon dolga hogynem mint az ő somsédgyánac: (Alia, felebarattyánac) De az istentelenec úta meg chalya ötet.

A halárd gazdagsága nem marad meg: De az igaznac ióságá dragalátos.

Az igaz úton vagyon az élet: Es annac ősuényen ninchen halál.

XIII.

XIII.

A Bölch sítü enged az ő attya oktatásánac: De a chufolo nem enged a dorgalásnac.

A sáyac gyümölche hasznos az embernec: De a vakmerők nec gondolatlyochamífsac.

A ki meg őrizi az ő sáiát, az ő életét őrizi: De a ki maga meg gondolatlan sítól, veszedelemben esic.

A rest kéuán, es az ő kéuásága meg nem lesen: De a gyorsoknac eleget lesen.

Az igaz gyűlöli a hazugságot: De az istentelen sítgyenben es sítalomba eyti magát.

Az igazság meg őrizi az ártatlan útát: De az Istentelenség bünbe visen.

Nemely az ő gazdagságába sítgen: Es nemely az ő sítgensegébe gazdag.

Az ember meg sítabaditrya életét

D 3 marha-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
marhaiával: De à segén nem hal dor-
gálást. (Az ember) Az az, à kinec vagyon meg
menel édic, de à kinec ninchen, bóréuel fizet.

Az igazaknac vilagsága őremet
hoz: De az istenteleneknac világa meg
óltatic.

A keuélyeckőzet mindenha vissza-
vonás vagyon: De à kic mindent ra-
náchal chelekednec, à bölchességtől i-
gazgattatnac.

A hamisan kereset jószág elfogy:
De az igaz munkáualkereset, meg ő-
regbedic.

Az elhalogatot reménség kesergeti
à sűuer: De à reménségnac betelyese-
dése, életnec faia.

A ki meg vrálya' az igit, elveszti
magát: A ki kedig féli à parācholator,
hafnát vési.

A bölchnec tanítása, életnec kútfe-
ic: A halál kőrinec eltauosztatására.

A jó tanítás őreét serezi: De à meg
vtalok-

vtaloknac úta gyótrelnet.

Az esis mindent ockal chelekedic:
De à bolond kiteryestí à bolondsa-
got.

A hitetlen kőuet vesedelmet hoz:
De à hív kőuet békéséger.

A ki meg veti à fenyitéket, annál à
fégenség es à ségyen: De à ki őremest
enged à fenyitéknec, tiszteltetic.

A reménségnac betelyesedése győ-
nyórusége à léleknc: De à bolondoc
vrályac asz, à ki à gonoszt eltauosztat-
tya.

A ki à bölcheckel iár, bölchè léfen:
De à ki à bolondokal tarfolkodic, go-
noszul iár.

Vesedelem kőueti à bűneseket: De
az igazaknac (az Isten) iót ad.

A iamboraz ő őrekséget gyermeki
gyermekinec hadgya: De à bűnesnec
gazdagsága, az igaznac gyűyteretic.

A ségyenec barazdain soceledel va-
gyon:

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
gyon: De à kic hamísan chelekednec,
meg ségénédnec.

Aki kemíli à vesíót, gyúlóli à gyer
meket: De à ki szereti az ő gyermekét,
ideién meg fenyíti őtet.

Az Igaz éític es meg elégedíc: De
az istentellenec hása soha meg nem e
légedíc.

XIIII.

A Bölch asífonyálat meg építi az ő
házát: De à balgatag elronttya
az ő chelekedetiuel. *(El ronttya) Az az, el
kel az ember nec vesni, à kinec takaros felesége nin
chen.*

A ki féli az WRat, igaz vton iár:
A ki kedig meg vtálya őtet, eltauozić
az ő vtától.

A bolondoc kegyőtlenül sólnac:
De à Bölchec meg tartostattyác az ő
faíokat.

A hol

XIIII. RESZE.

A hol ninchenec őkrecc, űres ot à
íáfol: De à hol *(az az, à hollnem muni alkod
nac, ot semmit nem nyer nec.)* az őkreken mun
kálkodnac, ot sóc háson vagyon.

Az Igaz tanú nem hazúd: De à há
mís vakmerőképen hazud.

A chuffolo keresi à bölcheséget, es
meg nem találja: De az értelmesc
kőnyű à bölcheség.

Tauozzál el à bolondtól; Mert sem
mit nem tanulhatz tőle.

Ez az okofnac bölchesége, hogy
gondot visel az ő vtára: A bolondok
nac kedig à bolondfagoc, hogy az ő dol
goc álnakság.

A bolondoc meuetic mikor vétkez
nec: De à íaboroc szeretic à íaborokat.

Mikor à fűvniec bánatya vagyon:
Semmit nem háfnál à külső vigaság.

Az istentellenec háza elrontatic:
De à íaboroc háza viragzic.

Az ember nec nemely út igaznac

D 5 tetzic:

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
terzic: De vezettre halakra veszi.

A meuetés vtan somoruság követ-
kezik: Es az őrem vtan bánat.

A bolondnac az ő cheleködési se-
rént lesen dolga: De a tambor még ha-
ladgya őtet.

A balgatag mindennech híssen: De az
okos meg gondolya az ő vtat.

A bölch fel es eltauzic a gonosztól:
De a bolond mindent vakmerő kép-
pen chelekedic.

A bekételen bolondul chelekedic:
De az értelmes gyűlöli azt.

A kába emberec őreksegül biry-
iác a bolondfagor: De az értelmesőknec
coronaia az ő okos cheleköderec,

Meg haiolnac a gonosoc a jóc előt:
Es az istentelenc az igazagnac ka-
puiba.

A segént gyűlöli még az őnenfe-
lebarattyais: De a kazdagoknac sóc ba-
rátyoc vagyon.

A ki

XIII. RESZE.

A ki meg vtalya az ő felebarattyat,
vétközic: De bodog az, a ki a nyomo-
rutakon könyörül.

Meg chalatkoznac azoc, a kic go-
nosra igyeköznec: De a kic tóra azok-
nac hívvség es irgalmassag adatic.

A hol munkálkodnac, ot beütködés
vagyon: De a hol chac befélnc, ot sü-
kölködés.

A bölcheknec kazdagsága, coro-
naioc: De a bolondoknac bolondfagoc
tístra bolondfag.

Az Igaz tanu meg sabadittya a
lelköket: De a hamis tanu hazugsa-
gotból.

A ki az WRaféli annac bizodal-
mos erőssége vagyon: Ennec gyer-
mekiis meg oltalmaftatnac.

Az WRnac sdelme életnec kut-
feie: A halálnac törtic eltauostratasára.

A népnc soksága, a királnac di-
chőség: De a népnc köves volta a fe-
tedlem-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
iedelemnec semérme.

A ki tud túrnyi, bölch az: De a bé-
kételen kiülenti az ő bolondfagat.

A süü a testnecélete: De az irigy
ség a tetemk nec ra thadáfa.

Aki a segént meg nyomorította, a
sidalmazza a nac terétőiet: De a ki az ő
könyörül, tiszteli az Istent.

Az istentelen meg vettetic az ő go-
nofsagaért: De az igaz meg halálako-
ron bizic.

Az értelmes nec süüébe nyugo-
sic a bölcheség: Es a balgatag közet
meg ielönti magát.

Az igazság felmagstalya a népet:
De a bün elpusztította a népeket.

Az esels solga kedues a királnál:
De az estelent (az az Ast a ki alkolmatlan
a háznac gondgyara.) gyűlöli.

XV.

Vlgy

XV. RESZE.

A Lágy felet meg chendefiti a ha-
ragot: De a kemény befűd felin-
dította.

A bölchek nec nyelue meg ékeffiti
a tudomant: De a bolondoknec süya
kiülenti a bolondfagot.

Az WRnac sümei mindent né-
zic, Mind a iokat, s mind a göofokat.

A meg enges telő nyelvv élet nec
süya: De a versönyös meg keseriti
a lelket.

A balgatag chuffolya az ő attyá-
nac fenytékét: De a ki enged néki, böl-
ch elesen.

Az Igaznac hazába soc ioság va-
gyon: De az istentelennec iüvedelmi-
be vesedelem.

A bölchek nec ayaki hintic a ió ta-
nachot: De a balgatagoknec süue
bolond.

Vtalatoffag az WRnál az istente-
lenek nec áldozattyoc: De a iaboroc
nac kö-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
nackõnyõrgesec kedues õneki.

Vtalatoslag az WRnal az istente-
lnek nec úta: De az igazságnackõue-
tõit szereti.

Nehez annac a fenytéc, a ki az igaz
vtat elhadgya: Es a ki gyulóli a dor-
galast, annac meg kel halnyi.

Nyilván vagyon az WR elõr a po-
kol es a vesedelem: Menyéuel inkább
az ember nec süye:

A chuffolo nem szereti ast: a ki õtet
oktattya: A bölchekhöz sem megyen.

A vig süvv vidamma teszi az orzát:
De mikor a süvv bankodíc, elués a
iokedv.

Az értelmes süvv esefé chelekedic:
De a bolondoknak fáya bolonságba
foglalatos.

A nyomorultnac egy jó napya
sínch: De a chendés süvv süntelē valo
lakodalom.

Iob a keués az WRnac fideleméuel,
hogy-

XV. RESZE.

hogy nē mint a nagy kénhec, a mely
mellet nyughattlan g vagyon.

Iob egy tal paré szeretettel, hogy nem
mint a hizlalt tuloc gyulólséggel.

A haragos firfiu haborusagot tá-
maszt: De az engelmes lechendesíti.

A restec úta tús es: De a iambo-
r. ké egyenes.

A bölch fiu vigasága az õ attyanac:
De a balgatag fiu sidalma az õ an-
nyanac.

A bolondnac õrem az õ bolonsá-
ga: De az értelmes firfiu, egyenes
vton jár.

Heiaba lesen minden igyeközet ta-
náchnékül: De ot álando, a hol tanách
vagyon.

örül az ember a jó felelet nec: Es az
alkolmas beséd gyönyörűséges.

Az élet nec úta eligazgattya a böl-
chet: hogy el tauozzéc az alat valo po-
koltól.

Az WR

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Az WR elrontya a keüelyeknek házat: De az özüegynec határit meg eiöfliti.

Vtalya az WR a gonofoknac igye közerit: A tistaknac kedig befédec gyönyöüségese.

A telheteilen elrontya az önen há zat: De a ki gyüölöli az ayadékat, ez él.

Az igazaknac süue meg gondolya mit feleyen: De az istenteleneknek há ia kiokádgya a gonofit,

Tarol vagyon az WR az istente lenektöl: De az igazaknac könyörgé feket meg halgattya.

A jó bömmel való látás, meg vida mitty a süuet: Es a jó hír keüerré té fia teremeket.

A mely fül az életnek dorgalását halgattya: Annac a bölchecközer les sen lakohelye.

A ki meg veti a dorgálást, az ö lel két veti meg: De a ki enged az oktatá nac, bölchélesen.

Az Wr-

XVI. RESZE.

Az WR nac félelme, a bölchességre valo igazgatás: Es a dichőség elöt ben uedni kel.

XVI.

AZ emberé vgyan a sübéli gondol kodás: De az WR e a nyelv nec igazgatafa.

Az ember nec minden utai nyiluan vadnac az ö bömei elöt: Es az WR a süuek nec mértéklöie.

Alias, Az ember nec minden ö út a tistatnac teiz ic az ö böme elöt: De chac az isten téfi bizonyosa a süuet.

Bizd az WR ra a te dolgaidat: Es e lömeneti les sen a te sandokozalidnac.

Az WR mindent ö magaert se rez: Meg az istentelentis a vesedelem nec napiara.

Vtalya az WR a keüely süuet: Es büntelen nem maradnac, meg ha egy mást segítikis.

E A jól-

King's College

unpi

SALAMON BÖLCH BESZEDENEK

A iótételes á hivség által, meg tisztítatic á hamisság: Es az WRnac félme által eltauoznac á gonosztol.

Az embernek melynek útai kedvesec az WRnac: Annac elenségitis ő vele békeségre hozza.

Igassággal job á kevés: hogynem mint á nagy iduedelem hamissággal.

Az embernek süue, elrendeli vgyan az ő úrat: De az WR igazgattyá annac iárafát.

Igaz mondás vgyon á kiraly fiaiba: Á törüenybe sem tevelyeg az ő fiaia.

(Igaz mondás) Az az, miképen igaz á prophatác mondásoc, es az egész sent irás: oly igaz legyen á kiraly á törüeny tetelbe.

Az igaz mértéc es az igaz font az WRtol vgyon: Es á fatskónac minden mérő kövei ő rendelési.

A kiralynal vtarosoc, á kic hamisan chelekednec: Mert az ő síki igazsággal

XVI. RESZE.

sággal erősítetic meg.

Az igaz mondo ayakoc kedvesec á kiralyoknál: Es az igaz besédüt berectic.

A kiralynac haragia á halálnac követe: De á bölch hírtu meg engedtelí.

A kiraly vidam ortzaia, eler: Es annac kegyelmesege mint az estueli eső.

Fogad hozzád á bölcheseget, mert job á tista aranynál: Es keressed az értelmet, mert dragab as ezüstnel.

A iamboroknac úta eltauozic á gonosztol: Es á ki meg őrizi az ő úrat, meg tartya az ő életét.

A kinec elkel vesni, az elhísi magát előfer. A kevélység es á felsuálkodás előtte iár á romláfnac.

Iob nyomoruságba lenni á nyomorultackal: Hogy nem mint á keudyekel ragadománt ofrani.

A ki az ő igyét efelsen forgattyá, annac iól kiben dolga: De bodog, az á

E . . . . . ki az

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
ki az WRba bizic.

Az értelmes bölchnec, nevezteticit
Es az ékesen szóló, kedüessé tési a tudo
mánt.

Az értelem előkútfő annac, a kinec
vagyon: De a bolondoknac tudoma-
nya bolondság.

A bölch süvv esessen szól: Es az ő
aiakiual igazán tanit.

Lépes méz az édes beféd: A lelek-
nec vigasztalása, es a tetemeknec meg
vyitása.

Az embernec nemely út igaznac
tetzic: De végezetre halálra visí.

Nemely ember nagy veszedelemben
eyti magát, az őnen száitua.
(Nemely) Alias, a munkalkodo lélec magánac munk
kalkodic, mert az őnen száia keféli őtet.

A balgatag firfiu, ása a veszedel-
met: Es az ő ayakin tűz égh.

A visísfordult ember, haborusá-
got tamaszt: Es az arultato a fejedelme-
ket őbye vestí: A ha-

XVII. RESZE.

A hamis firfiu, el hiteti az ő felcha-
rattyát: Es nem visí őtet jó útra.

A ki bömmel huny, semmi iót nem
gondol: Es a ki az ő ayiakit harabdál-
ya, meg chelekedí a gonoszt.

Tisztességnec coronaia a venség:
Mely az igazságnac után talaltatic.

Iob a túró az erős firfiunál: Es a ki ő
magán vralkodic, dragab annal a ki va-
rosokat meg vesen.

A ruha alyába veric a nyilakat: De
vgy esnec mint az WR akaryia.

XVII.

I Ob egy száraz falat békefességgel: ho-
gynem mint a meg vágot barmoc-
kal telyes ház, sembolelssel.

A bölch szolgál vralkodic a gondui-
sletlen fiakon: Es az atyafiác közet
meg osztatya az őrekséget.

Miképen a tűz az ezüstet, es a koh

E 3 az ar-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
az aranyat: Azonképen próbálja az
WR a süveket.

A gonosf halgattya az álnac saia-
kat: Es a hazug enged a hamis nyelv
nec.

A ki meg chufolya a segént, sidal-
mazza annac teremtoiet: Es a ki erül
annac veszedelmén, nem marad büntet
len.

A véneknek coronaia az ő gyerme-
keknek gyermeki: Es a gyermekeknek
dichősege, az ő attyoc.

Nem illic a bolondhoz a nagy dol-
gokrol valo befélés: A fejedelmhez
sem illic a hazugság.

Drága kő az aiaandoc annac, a ki-
nél vagyon: Valahoua az tér, bölch-
nec tiltetic.

A ki elútkolya a véikeket, baratsá-
got keres: De az, a kiüelentő őfue ves-
ti a fejedelmeket.

Az értelmefnél többet használ a
meg fed

meg feddés: hogynem mint báz cha-
pas a bolondnál.

A gonosf ember mindenkör kárté-
telre igyekdözic: De rettenetes angyal
bochatatic ő reaiá.

Iob a móduét elől talalni, a kinec fia-
ft el vittéc: hogynem mint a bolondot
az ő bolondságaba.

A ki ióitérel helybe gonosft téfen:
Annac hazától a veszedelem soha el
nem tauozic.

A ki haboruságot támaszt, olyan,
mint a ki a viz gáttját meg likaftya:
Tauozzáel ezokáert tole, minckelöt-
te befé elegyednél.

A ki a törüenbe igazá téfi a hami-
sat, es a ki az igazat karhos tattya: Mi-
ndkettő vralatos az WR nac.

Mit használ a pénz a bolond kezé-
be, hogy bölhecséget vegyen vélc: ho-
lot tistra bolond?

Az embert az ő igaz barattya min
E 4 den idő-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
den időbe szereti: Es az attya fiu a sükség-
ségnek ideien bizonyitatic meg.

Bolond az a ki kezét adgya, es keze-
ségre kötelezi magát az őfelebarattyá-
ert.

A ki a haboruság tamarast szereti,
szereti a bünt: Es a ki az ő aytaián fele-
meli, rontást keres.

A visafordult szív, semmi iót nem
talál: Es a visafordult nyelv, vesede-
lembe esic.

A ki bolondot nemz, banattyára le-
fen: Es a bolondnac attya nem őruen-
dez.

A vidam szív, gyönyörűsége téfi
az életet: De a somoru lélec meg sa-
raszta a tetemeket.

Az istentelen őremest eluesi tit-
kon az ayandékat: Hogy elfordicha
itilerne utat.

A bölchesség fenlic a bölchnec or-
tzaiba: De a bolondoknac sőmec
idestoua

XVIII. RESZE.
idestoua villagnac.

A bolond fiu, banattya az ő attya-
nac: Es keserűsége az ő annyánac a ki
őtet sülte.

Nem ió nyomorgatni az igazat: Es
meg verni az igaz feiedelmet.

Az értelmes meg mértékli az ő be-
sédit: Es nemes lélec, az értelmes fir-
fiu:

Ha a bolond vesítég halgatna, böl-
chnec velneic: Es ha saiat meg tartosi
tatnaia, esefnec.

XVIII.

A Ki el akar szakadni barattyától,
okot keres, es minden időbe mit
sőmére hanyon.

A bolond nem gyönyerkedic az ér-
telembe: Hanem abba, a mit sűuebe
forgat.

A houa az istentelen ió, oda ió a
E s meg

ALAMON BÖLCH BESZEDENEC
meg vralásis: Es követi astra gyalazat,
es a sidalom.

Az értelmes firsiunac beséde, olyan
mint a mély víz: Es bölcheségnek kús
feje olyan, mint a nagy folyó víz.

Nem íó az istentelennec sómélyét
nézni, hogy az igaznac igyét a törüen
be el fordíhad.

A bolondnac ayaki ósue vesséft ta
masfnac: Es annac saia vereségre i-
gyekezie.

A bolondnac saia ómagánac árt:
Es annac ayaki töre az ónen lelkének.

A vados beséde olyan mint a cha-
pás: Es altal hattyá a süuet.

A ki rest az ó dolgába: Attyafia
annac, a ki az óuet el tekozlya.

Az WRnac neue erős Torom: O-
dafolyamicaz igaz, es meg oltalmast-
tatic.

A gazdagnac gazdagsága, erős va-
rosa óneki: Es mag is kófal ó környü-
lc.

A kinec

XVIII. RÉSZE.

A kinec vesni kel, annac süue fel fu
alkodic előfer: Es a tisztességnece előt-
te íar a senuedés.

A ki előb felel hogynem mint meg
hallanáia: Bolondságnac es sidalom-
nac tulaydonítatic óneki.

A vidá süvv mindē nyaualyát meg
könyebít: De a somoru lelkét ki senu-
uedheti el?

Az értelmes süvv okosó chelekedic:
Es a bölcheknec file gyönyörkedic a
tudomanba.

Az ayándoc vtat sere az ember-
nec: Es a nagy vrac cleybeferkeszteti.

Az igaz ó magát vádolya előfer:
Es annakutana feddi meg az ó feleba-
rátyát.

A nyil vetés meg chendefíti a ver-
sengéft: Es a hatalmasoc közet itiletet
tesen.

Az attyafiac kie egymást segitic, ol-
yanoc mint az erős város: Es mikor
törüen-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
törvenkednec, mint a palotanac za-
uari.

A képen fizetnec az embernec, mi-
nt az ő saia befel: Es meg elegitetic az
ő saianac gyümölcséből.

Mind az élet s' mind az halál, a
nyelűnec haralmaba vagyon: Es a kic
seretic a st, annac gyümölcséből.

A ki iambor feleséget talál, draga
dolgót talál: Es kedues dolgót nyer az
WR tol.

Könyergéssel szól a segén: De keue
lyen felel a gazdag.

A kinec hív barattya vagyon, in-
káb szereti es inkább ragoskodic hozza
ia, hognem mint az atyafi.

XIX.

A Szegén a ki az ő együgyűségébe
jár, job a viskafordult ayakunál,
a ki bolond.

A hól

XIX. RESZE.

A hól bölchességgel nem cheleked-
nec, ot semmi ió nem leszen: Es a ki
gyorson jár, meg ütkezic.

A bolondság elfordittya az ember-
nec útát, hogy az ő süue fel indulyon
az WR ellen.

A gazdagság foc barátokat serez:
De a segént meg barattis el hadgyác.

A hamis tanu nem marad büntet-
len: Es a ki batorfaggal hazud, meg
nem menekedic.

Sokan vduarlanac a fejedelmeknec:
Es minden barattya annac, a ki anyan-
dokot ostogat.

A segént minnyayan gyűlölic az ő
atyafiat: Söt még az őnen barattis el
taoznac ő tőle: Es a ki chac befel v-
tan jár, meg chalatkozic.

A ki értelmes, szereti az ő lelkét: Es
az eses meg talalya a iót.

A hamis tanu, nem marad büntet-
len: Es a ki batorfaggal hazud, elvesi.

A gyó-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

A gyönyörűség nem illeti a bolondot: Sockal inkább a szolgát v ralkodnyi a fejedelmeken.

A ki tőr, az e fész, es a ki a raytalótt hamiságot elhalgatya, dichőséges.

A Kiraly haragia olyan mint az oroszlanac reuafa: De annac io kedue olyan mint a füuen valo harmat.

A bolond fiu nyomorufaga az atyanac: A versenyas affonyalat kedig olyan mint a süntelen hulo ház.

Mind a ház, s' mind a kazdagság süleinktől maradnac: De az értelmes affonyalat az WR tol vágyon.

A restség álmat hoz: Es a hiuolkodo lélec ehözic.

A ki a parancholatot meg őrizi, ez életét őrizi meg:

A ki kedig az ő vtait meg véti, meg hal.

A ki könyörül a segényen, az WR-nac ad kölchen: Ennec visontac ioual meg fizet.

XIX. RESZE.

Meg verd a te fiadat még remenség vagy on felőle: De a te lelkődbe ne induly, hogy meg őlnéd őtet.

Mert a kemény harag kárt hoz: Ezokaert elerezd őtet, es annac vtanna meg fenyithetőd.

Hald meg a tanachot, es engedgy a fenyiteknc, hogy bölc h lehefs.

Soc gondolatoc vadnac az ember süuébe: De az WRnac tanacha alhatatos.

Meg ékössiti az embert a ió chelekődet: Es sockal iob a segény a hazuc embernél.

Az WRnac félelme az életre vezery: Es meg elegit minden vesődelem nekül.

A rest hona ala dugyia kezét: es fahoz nem vifi őket.

Ha meg veric a chuffolót, az együgyü okosba lefen: Ha meg dorgalyac az értelmest, értelmesbe lefen.

A ki

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

A ki megnyomorította az ő atyát,
es anyat elűzi: Az sídalmas es atkozot
gyermec.

Edes fiam sünnyéi meg halgatny
ast azoktatast: Mely el vonson a böl-
ch tudomantol.

A hamis tanu meg chuffollya az iti
letör: Es az istentelenec saia benyeli a
törüentelenfegör.

A chuffoloknac elkecsitöttec a cha-
pafoc: Es a boldoc hatánac az üte-
föket.

XX.

A Bor, ghennyetté teszi az embert,
es az erős ital, vadda: valaki ezök-
be gyönyörkedic soha bölch nē lében.

A királnac meg rettentése, olyan
mint az oroszlanac riúása: A ki ötet
meg haborigtja, az őnen lelke ellen
veiközic.

Tisze

XX. RESZE.

Tiszteletes az ember, a ki a habor-
gást eltauosztattya: De a kic őremest
háborognac, minnyaiian bolondoc a-
zoc.

A hidegért nem akar sántani a rest:
Ezokaert nyárba kuldulni kel, es sem-
mit nem adnac neki.

A firfiunac süüübe olyan a tanách
mint a mély viz: De az értelmes végére
megyen, mi vagyon benne.

Soc embert mondnac iambornac:
De tekéletes iambort ki talál?

Az Igaz, a ki az ő iaborfagaba iar:
Annac gyermeki ioferentséfec lesnece
vtánna.

A kiraly, a ki az ő itilő sükibe ül: El
saggat egymástol minden gonost az
ő sőmeiuel.

Ki mondhattya est, tista az én sü-
uem: Es tista vagyoc az én bünétöl:

Küleb külembfont es mértéc: En
nec mindenic v taros az WR nál.

F

A gyer-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

A gyermekekis meg ismeric az ő
mindennapi chelekedetiből; Ha iam-
bor es tekéletes leszen.

A hallo filet, es a láto bömet; Minde-
niket az WR szerzi.

Ne bseresd az álmat, hogy segenség
re ne ius: Vigyázzanac a te bömeid, es
böuen leszen kenyered.

Est mondgyac mikor kezekbe va-
gyon, gonof gonofi; De mikor eluesti-
tic, dichiric.

A böloch say, dragab az aranyal,
ezüstnél, es mindennemű dragalatos
esköznél.

Vedel ruhaiát annac a ki másért ke-
zes löt: Es ved zalagát annac, a ki az if-
meretlenért meg köteleste magát:

Ió izü az embernecc az orzot keny-
ér: De végreföuenyel betelic az ő sa-
ia.

Minden végezés ió tanáchal alan-
do: A hadis igazsággal igazgattatic.

Ne kö-

XX. RESZE.

Neközeskedgyél aual, a ki a titkot
kielenti, sem a patuarkodoual, sem a
hazugbatoual.

A ki attyat es annyát bídalmazza:
Ennec világa meg alo sic a fetetségnecc
közepete.

Az örekség melyre előser igen fiet
nec: végre nem leszen áldot.

(Az örekség) az az, miképen a gyermekek, sic mi-
nt attyoknac es mind anyoknac, es minden egyéb
rokonsagoknac halalokat kéuányac a marhaert, a
vagy a bic ifiufagokba minden hamisággal marha-
gyűtésre igyekeznec.

Ne mond ast: Gonofst gonofsal meg
fizetec: Várd az WR át, ő meg segít
tegedet.

Vtálat az WR nál a küléb külemb
féle mértéc: Es a hamis font nem ió.

Minden embernecc útát az WR i-
gazgattya: Kichoda érti kedig az ő út-
tát:

Vesbedelmes bídalmazni az ember-
nec a

F 2

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
nec à fentet; Es annakutana fogadást
tenni.

(A fentet) az az, az WRnac neuét, igeiét, tisztele-
tit et c.

A bölch kiraly el fagattya egymás-
tol az istenteleneket; Es à kereket rea-
ioc hozza.

Az WRnac vilaga az ember saia-
nac leheleti; Mely à telyes süuet által
hattya.

Az Irgalmasság es az Igasság őri-
zic à kiralt; Es Kegyelmeiséggel erősi
tetic meg az ő kiralyi béke.

Az ifiaknac díchőségec az ő erőse-
gec; Es à véneknek ec kékségec az ő ősi
haioc.

A kemén büntetéfel eltaustatic à
gonos; es erős chapasockal, melyeket
meg érez nec.

XXI.

A ki-

XXI. RESZE.

A Kiralnac süue az WR kezébe
vagyon, mint à folyo vízec; A ho-
ua ő akaryia, oda haytya.

Minden nec tetzic az ő úta: De az
WR igazgattya à süueket.

Az igazság es irilet berent valo che-
lekedet kedues; Keduesb az WRnac
az aldozatnál.

A keuely sőm, es à felsualkodot sü-
w, es az istenteleneknek világa, bűn.

A gyorsnac gondolati böuelkedést
hoznac; De à hertelenkedés sükséget.

A ki hamissággal kénchet gyűyt,
meg chalatkozic; Es azoc közibe esic,
à kic az ő halálát kerescic.

Az istentelenec à mi kárt tes nec, ő
magokra tér; Miert hogy igazat nem
chelekedtec.

A ki idegen úton jár, vissafordult;
A ki kedig az ő hiuatalyába jár, annac
chelekedeti igaz.

Iób lakni à suglyába à heiztat alatt:
hogy-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
hogynem mint a versenyos asfonyála
tal a tágas házba.

Az istentelennec lelke gonofit ké-
uán: Es az ő felebarattyánac semmi
iouát nem akaryia.

Ha meg veric a chufolót, az együ-
gyüc okosba lesnec: Ha meg oktat-
tyác a bölchet, bölchebbe lesen.

Az igaz okofon tartya magát az is-
tentelennec hazához: De a gonofoc
chac kárra igyekezec.

*Alitis, Tanittya az igaz az istentelennec hazát:
Hogy meg vonnyá az istentelennecet a gonofitol.*

A ki be dúgiafilét a segénec kialta
sara: őis kialt, de meg nem halgatatic.

A ritkon adot aiandéc, meg chende
síti a haragot: Es a kebelbe adot aián
déc, a kemény haragot.

őrem az igaznac asit chelekedni, a
mi igaz: De a gonofoknac irtózás.

Az ember a ki elreuelyedic az érte-
lemnec útatol: Az a hóltaknac gyüle-
kezetibe marad.

A ki

XXI. RESZE.

A ki gyönyörkedic a jó lakásba, sü-
kelkedic: Es a ki szereti a bort, es feles ét-
ket, soha meg nem gazdagodic.

Az istentelen az igazert adatic: Es
a hamis a iamborert,

Iób lakni a pusztaba: hogynem mint
a versenyos es dagályos asfonyálattal.

A bölchnec hazába draga kénch va-
gyon es olay: De a bolond eltékozlya
ezeket.

A ki az igazságot es az irgalmassá-
got köueti: Ez életet talal, igazságot es
tisztességet.

A bölch meg vési az erőfeknek vá-
rosát: Es leronttya ereyeket, melybe
biznac.

A ki meg őrizi az ő sayát es nyel-
uét: Ez meg őrizi az ő lelkét keferü-
ségtől,

A vakmerő keuelt chufnac neue-
zic: A ki keuelységbe mutogattyá az
ő haragiát,

A rest

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
A rest az ő keuanfagába hal meg:
Mert az ő kezei semmit nem akarta-
nac munkalkodni.

Naponként keuanton keuan: De
az igaz ostrogat, es meg nem sünic.

Az istentelennec áldozattya vtalat:
Mert hamiságbol áldoznac.

A hamis tanu elvést: De a ki mást
meg halgat, annac beszédét visontac
meg halgattyác.

Az istentelen firfiu vakmerő képen
jár: De az igaz az ő vtat meg gondol-
ya.

Nem használ sem a bölcheség, sem az
értelem, sem a tanach az WR ellen.

Louakat berez nec az útkezettre:
De a diadalom az WR tol adatic.

XXII.

I Ob a jó hirnevv a nagy gazdagság
nál: Es a kedüefség mint az ezüstnél
s mind az aranyál. A gaz-

XXII. RESZE.

A gazdagnac es a segénec együt
kel lenni: Mert mindēiket az WR te-
remtette.

Az okos meg lattya a veszedelmet,
es elreytezic előtte: De az oktalan ál-
tal megyen rayta, es kárt val.

Azoknál, a kicaz WR nac félelmé-
ért senued nec, vagyon, mind a gaz-
dagság, s mind tisztesség, s mind az é-
let.

Tűs es tör vagyon a visafordult-
nac vtan: A ki kedig attol eltauozi c,
meg őrizi az ő lelkét.

A mint soktatyác a gyermeket ki-
chinkorába: Meg vénség nec ideien
sem tauozicel attól.

A gazdag paranchol a segénec:
Es a ki kölchen t vesen, solgaia annac,
a ki kölchen adot.

A ki hamiságot vét, nyaualyát a-
rat: Es az ő gonofságnac paltzaia mi
at elués.

F 5

Azir.

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Az ırgalmas sđmđ meg áldatic:
Mert ád az ő keuerébe á segennec.

Vzdki á chufolót, es vegelesen á
hahorgafnac: Es meg sünnec á versen
gécsec es á sđdalmac.

A kinec híw süue es édes beféde va
gyon: Ez barattyá á kiralnac.

Az WRnac sđmei őrizic á ió ta
nachot: De á hamifnac befédét elfor
dittyá.

A rest est mondgya: Oroflan va,
győ otkún: Netalam azon vtzán meg
őlne.

A parázna asđonyálatnac sđaya mé
ly verem: Az esic ebbe, á kire az WR
meg haragut.

A gyermeknec süuéhőz ragaszk
dot á bolondság: De á fenyiteknek ves
sđie eltauofstatya ő tőle.

A kihammiságal meg nyomorit
tya á segént, hogy marhaiát meg ő
regbitse: Ennekis adni kel á gazdag
nac, es sükelkedic,

Haits

XXII. RESZE.

Haits á bölcheséghez á te fileidet, es
halgald azoknac befédét: Es ved esed
be az en tanitáomat.

Igen gyönyörűséges leszen tenéked
ha ezeket nalad tartandod: Es á te sa
iódba hasznofoc lesíne.

Hogy az WRba legyen tenéked
minden bizodalmad: Ezért intlec te
gedet süntelen á te ródra.

Nemde socképen elődbe adtamé te
néked: Mind tanachommal, s mind ta
nitásommal.

Hogy nem mutatnám teneket az
igassagnac bizonyosfundamentomat:
Hogy igazan tudnál félelnyi azoknac
kic tegedet küldnec?

Ne dúld meg á segént noha segény:
Es meg ne nyomorichá nyaualyást á
kapuba.

Mert az WR azoknac igyeket for
gattyá: Es ezeknec nyomorgatoit
meg nyomorittyá.

Ne tar-

SALAMON BÖLCH BESZEDENEK

Ne tarsalkodgyál a haragos emberrel: Es ne nyaiaskodgyál a dühesködé emberel.

Mert együld meg tanulod az ő vtat
Es a te lelked nec botrankozast találs.

Ne légy az oc közet, kic kezec adasá ual el kötelezic magokat: Es kic adosá gért kezefec les nec.

Mert ha nínchen miből meg füzetned: Még ágyadattis elvonásá calólad.

Helyéről el ne vegyed a régi határokat: melyeket a te eleid vetőttenec.

Ha latz valamely firfiat, a ki sírgalmatos az ő dolgaba: Ez a kiralyoc élőt ál, es nem a nemtelenec előt.

XXIII.

Mikor úls es ésel valamely fő emberrel: Meg gondolt, ki legyen előrted:

Es torkodra vesd a keft: ha meg akarod

Handwritten notes in Latin script:
 ...
 ...
 ...

XXIII. RESZE.

akarod a te életödöt tartani.

Ne keuand annac étkét: Mert chald kenyer.

Ne igyeközzél arra, hogy meg kazdaguly: Es sünyyel meg erre valo okoskodasodtól.

Ne emeld a te símeidet arra, a mit meg nem foghatz: Mert ez síarnyat chinal magánac, es mint a keselyő az egbe röpül.

Ne egyél kenyeret az irigynél: Es ne keuand magadnac annac ededelét.

Mert ő belől olyan, mint egy éyeli látás: Est mongya vgyan: Egyél es igyál, de azért nem io síuel vagyon hozzád.

Mert a mit meg őrtél, ki kel okádnod: Es minden véle valo édes befédedet elucstörted.

Ne síoly a bolondnac hallására: mert meg vtalya a te értelmes befédet.

Helyéről elne vegyed a régi határokat:

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
kat: Es az áruáknac fantoföldére ne
menny.

Mert azoknac otalmazoia hatalmas:
Ez azoknac igyet te ellened meg oltal-
mazza.

Ad à te süuedet az okrátnac: Es à
tefüleidet az értelm: befédőkne

Ne sünyél meg fanyargaanyi à gy
ermeket.

Mert ha meg vered à vesűuel, meg
nem őlettetic.

Vesűuel vered meg vgyan te őtet
De à lelket pokolból ki szabadítod.

Edes fiam, ha bölch lési: őrül az én
sűeumis tejeled.

Őrülne az en vesűemis: Mikor à
te aiakid igazat solnac.

Ne kűesse à te sűued à bűneseket:
de minden nap az WRnac félelmébe
iáry.

Mert è végre iodra lesen: Es à te re-
menségődbe meg nem chalatkozol.

halgas

XXIII. RESZE.

Halgas edes fiam, es légy bölch: Es
igazgald à te süuedet ex vtra.

Ne légy à rebegelec kőzet, se à tor-
koloc kőzet.

Mert à rebegelec es à torkoloc el
begényedne: Es à túnyac bakadozot
ruhaba iárnac.

Engedgy à te atyadnac, à ki tege-
det nemzet: Es meg ne vtdà à te any-
ádat, mikor meg véniel.

Megvegyed az igazságot, es elne ad
gyad: Mondò meg vegyed, à bölchese-
get, à tudomant, es az értelmet.

Az igaznac atya nagy őrembe va-
gyon: Es à ki bölchet nemzet, nagy vi-
gasságba.

Tòd eht exokaert, hogy te raytad
őriulyenec mind à te atyád, s mind à te
anyád: Es vigadgyanac azoc, à kic te-
gedet nemzettenec.

Ad ennèkem edes fiam à te süuedet
Es legyenec keduelec à te sűmeid elòt
az én vtaim.

Mert

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Mert a parázna abszonyálat, mely
verem: Es a kurua borongatámac ver
me.

Lelekedic mint a toluay: Es a vak
menöket magához vonsa.

Kinél vagyon a iay? kinél vagyon
a bánat? kinél a verfenge'ec? kinél a pa
rakolkodaloc? kinél az öknélkül valo
lebec? kinél a pechenye's böm?

Mondom azoknál, a kik a korcho-
mán heuer nec: Es azoknál, kik duskát
isnac.

Ne nézd a bornac vereségét, es
hogy a poharba olyan bespen felic: kö
nyen megyen be'.

De végre meg mar mint a kégyo:
Es mérge meg hat, mint a Iaspis ké-
gyoé.

A te bömeid nézic az idegen abszo-
nyálatot: es a te büued vísafordultaka
betsél.

Es olyan le's, mint az, a ki a tengér
közé-

XXIII. RESZE.

közepibe alobic: A vagy mint az, a ki
az arbofka tetei'én alobic.

Es est mondog: Megütetec enge-
met, de nē fajt: Meg ver tenec enge-
met: de nem érzetem.

Mikor serkenec fel? Hogy ilmet
igyam.

XXIII.

NE köued a gonos embereket: Es
ne keuand azokkal létedet.

Mert az ő büuec kartételre igyeke-
zic: Es az ő ayakoc vesedelmet böl-
nac.

A bölcheség által meg építetic a
ház: Es az értelem által meg tartatic.

A jó rend tartással meg tel nec a
távházac: Mindenséle gyönyörüle-
ges es dragalatos gazdaglagockal.

A bölch firtiu erős: Es az értelmes
firtiu nagy ereü.

G Mert

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Mert tanachal kel à hadot viselni:
Es à hol loc tanách, ot vagyon à győ-
zedelem.

A bölcheség à bolondnac felette
vagyon: Nem mérí báyát meg nyítani
à kapuba.

A ki magánac hárt telben: Eméltan
latros latránac mondatic.

(A ki magánac) Az az, mint azoc, à kic oly gono =
Boc, hogy magoknac hárt telbenac è vegre, hogy se-
tebarányokon bõbbüt állhatsanac, es hárt tehesenec.

A bolondnac àlnac gondolattya
bün: Es à chufolo vtálat az emberec
elõt.

A nem erös: Aki à buksegnec ide-
ien helt nem ál.

(A nem erös) Az az, mint azoc a kic à bekessegnec
ideien kérkednec, hogy tártól sem felnec, de à bü-
segnec ideien semmi az õ dolgoc.

Szabadits el azokat, à kic halálra
tetnec: Es ne vond meg magadat az-
oktol, à kiket meg akarnac ölni.

Mert

XXIII. RESZE.

Mert ha abt mondod: Imè nem ér-
tetüc. Véledè, hogy nem érti ebt, à bü-
ueknec tudora? Es hogy az, à ki à lel-
kekról gondot visel, nem ismeri? Es
meg fizet az embernek az õ cheleked-
te berént.

Mézet egyél edes fiam, mert ió: Es
à lépes méz edes à te torkodnac.

(Mézet) Az az, ély à ténen marhaddal, melyet
az Isten adot, es ne himilyed à ténen gyaláztatodna.

Igy leljen à bölchelség à te lelked-
nec, Melyet mikor meg találb, vegre
iol leljen dolgod: Es à te reménséged
heaba valo nem leljen.

Ne telebhedgyél mint az istentelen,
az igaznac háza rtán: Es meg ne há-
borits annac nyugodalmat.

Mert az igaz noha hetbex elic, de il
met felkel: De az istentelenec bémerül
nec à vesbedelembe.

Ne örüly à te elenségednec elsésén:
A te büved se vigadgyon az õ vesbedel
mén.

G 2

Ne ta

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Ne talantam meg láltya az WR,
es neheren véki: Es el forditya rola az
ő haragiát.

Ne tarlolkodgyál à gonoskockal:
Az istenteleneket le köüeld.

Mert à gonoskocknac semmi remén-
ségec ninchen: Mert az istentele-
neknek világa meg óltatic.

Edes fiam, feld az WRat, es à királt
Es ne ólegyül à haboruság tamakstó-
kal.

Mert hertelen tamad az ő vebedel-
mec: Es ki tudgya mikor ió el mint
kettőnec vebedelme?

EZEKIS A BÖLCHEK-
től bármaznac.

Szómélt valagatni à törüentétele,
nem ió.

A ki az istentelenec, ebt mondgya:
Iambor vagy: Ebt atkozrac az embe-
rec, es gyúlolic à népec.

A kic

XXIII. RESZE.

A kic kedig feddic: azoc keduesec:
Es dragalatos áldas köüetkezcic reaioc.

Az alkolmas felelet olyan: mint à
kedues apolás.

Szerezdmeg előb köüül à te dolgo-
dat, es à te földedet meg műüelyed: Es
az vtan epits meg à te házadat.

Nelégyc oknelkül tanu à te felebará
todd ellen: Es senkit meg ne chaly à te
szayaddal.

Ne mond asit: Vgy chelekedem ő-
üel, mint én vélem chelekedet: Es min-
deniknec az ő chelekedete ferent fize-
rek.

Elmegyec vala à rest en ber sánto
földel melől: Es à bolondnac földie me-
lől.

Es imé telyeséggel befogta vala à
chalán, es rakua vala tüffel: Es à fala le-
dőt vala.

Mikor ebt latam, süüembe befogla
lán: Es latuan, tánuságot vöc belöle.

G 3

Egy

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC

Egy keufet aloni akarsz, es egy keufet bunyadozni, es egy keuse kezeidet ösbuefogni, hogy nyugodgyál: De azonközbe a segenség read erkezik, mint az úton járo, es a fűkseg mint a felfegyuerkedet firfiu.

XXV.

EZEKIS SALAMON BÖLch mondasi: melyeket ide helyhestetec Ezekhiafnac Iuda Kiralynac firfiai.

Az Isten tíftefsége eltítkolni a dolgot: De a kiralyoc tíftefsége tudakozni a dologrol.

A mēny magas, es a föld mély: De a kiralyoc sítuec meg tudakosíhatatlan.

Vegyékel az ezüstről a rosdát: Es tífba eden léfen belőle.

Vegyékel az isten telenséget a királytol: Es az ő kiralyi séke igaságalmeg erősítetic.

Negő

XXV. RESZE.

Negőgeskedgyél a kiraly előtt: Es ne ály a nagyfagoslochelyébe.

Meg iob hogy est mondgyac teneked, iófel ide: Hogynem mint a te bömeid latására meg gyalabstafsál a feidelem előtt.

Haborgáfra hamar ne indúly: Mert mit hasnál véle, mikor a te felebáratodat meg sídalmastrad?

Szerezdmeg igyedet a te felebarattoddal: Es máfnac titkiát ki ne íelents: Hogy a ki est halya meg ne sídalmazon erőtte, es őrecké gonos híred neued ne legyen.

Az alkolmos időbe mondot beséd: Olyan, mint az ezüst talpon az arany almác:

A ki meg feddi az engedelmes bölech: Ez olyan mint az arany násfa, es az arany lántz.

Mint a hónap hűösítése aratásbat: Azonképen a hív kőuet ánnac, a ki

SÁMSON BÉSZEDENEC
ötet felelete, es meg nyugottya az ő
vrának lelkét.

A ki fokat igé es semmit nem ad:
olyan az esőnélkül való felhő es fél.

Tűrésel engedtetit meg á feiele
lem: Es á felid nyelv meg ronttya á
kemenséget.

Ha mézet talál, anyit egyél benne,
á mēnyi elég: Hogy feletéb eűn ki ne
okádgyad.

Meg vond á te labadot á te feleba-
ratodnac hazától: hogy meg ne unyon
tégedet, es gyűlölyen.

A ki hamis ranuságot mond az ő
felebarattya ellen. Ez, kép, fegyuer es
éles nyelv.

Az istentelennec reménsége az ő
bűksége ideien: Olyan mint az oduos
fog, es á kimenyült láb.

A ki éneked mōd á gonosfűv nec:
Olyan mint á szakadozott telbe, es az
etzet á saletromon.

Ha ehe-

XXV. RESZE.

Ha chezic á te ellenséged, adgy enni
kenyeret: Es ha somiuhozik, adgy in-
nya vizet.

Mert eleven senet gyűtes az ő feie-
re: Es az WR visontac meg fizeti te-
néked.

Az esaki fél elhayttya az esőt: Es
kemén tekintet á ragalmazó nyeluet
Job lakni á zugolyába á heazat alatt:
hogy nem mint á versenyes asfonyála
al á tágas házba.

A mézise földről való jó hir nevv:
Olyan mint á hideg víz á somiuhozo
élek nec.

Az igaz, á ki az istentelen elöt esic:
Olyan, mint á meg zaurodot kút, es
á meg vesitet forrás.

A ki felette esic á mézbe nem jó: A-
zonképen á ki nehéz dolgokrol tuda-
kozic, meg nyomiac ötet.

A firfiu, á ki az ő lelkének indulat-
tyát meg nem tartostathattya: Oly-

G s an mint

SALAMON BÖLCH BESZEDENEC
an mint a kerítésnélkül való város.

XXVI.

Miképen a hó nyárba, es az eső a-
ratásba: Azonképen nem illeti a
bolondot a tisztesség.
(Tisztesség) Az az, a gazdagság, a *jószág*, es
mind az a miből a tisztesség származik.

Miképen a madar elmegy es a
fetske elrepül: Azonképen a méltatlan
sidalom nem árt.

Mint az ostor a lohoz, a féc a bá-
márhoz: Vgy illic a páltza a bolond
hátához.

Ne felelyél a bolondnac az ő bo-
londsága serént: Hogy ne légy ő hoz-
za hasonlatos.

Felelymeg a bolondnac az ő bo-
londsága serént: Hogy bölchnec ne
vélye magát.

A ki valami dolgot bolond követ
altal

XXVI. RESZE.

*altalakar*ia meg szerzeni: Ez olyan a
santa eskárt val.

A mint illeti a sántát a tántz: vgy
illeti a bolondot a bölchességről való
beszék.

A ki a bolondnac tisztességet tesen:
olyan, mint a ki drága követ parittyá-
ból elhagyittya.

Alias, Miképen a kő nem marad meg a parittyá-
ba, de mindiárást kiesic: azonképen a tisztességné
marad a bolondnál.

A bölch beszéd olyan a bolond sayá-
ba: Mit a tüfs bokor a réseg kezébe.

A bölch mester, mindent iol chinál:
te a ki tudatlant fogad, kárt val.

Mint az eb meg tér az ő okadásá-
t: A bolond azonképen úzi az ő bo-
londságát.

Nagyob remétség vagon a bo-
londfeől: Hogy nem mint a felől, a ki ő
magát bölchnec alittya.

Ebt mondgya a rest: Oroslan kö-
lyec va-

SALAMON BÖLCH BESZEDENE
lyecvaygon az úton: Es oróslan az
vizan.

Miképen az ayto az ő farkaba fo-
rog: Azonképen forog a rest az ő á-
gyába.

A rest hona ala dugia az ő kezét:
Es restel falyhoz vinni.

A rest bölcheb nec véli magát: hogy
nem min her böch firfu, a ki jó erköl-
chre tanít.

A ki előmenetűen más ember nec őb-
ueuebéséle eleviti magát: Olyan
mint a ki az eberfilén ragadta.

Minéni az a ki reytekből tűzes es
mérge nyallal ööldezuén meg őli az
embert: Olyan az a firfu, a ki álnaklag
gal árt az ő fekeharattyanc, es annak
utána ást mondgya, chac chufolotta.

Mikor előforog a fa, meg alobic a tűz:
Azonképen mikor elsaotbattyac az
arule meg alobic a haborgás.

Az a kő a fehből gyuladás, es a fa
bol tűz:

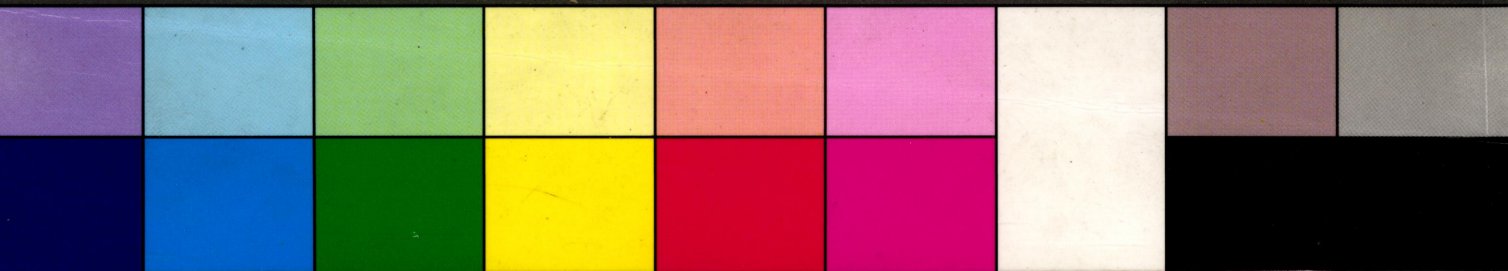
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

SALAMON BÖLCH BESZÉDENEK
lyecvaygon az úton: Es oróslan az
vizan.

Miképen az ayto az ő farkaba fo-
rog: Azonképen forog a rest az ő á-
gyába.

A rest hona ala dugia az ő kezét:
Es restel a vízhez vinni.

A rest bölche nec veli magát: hogy
nem min her bölch firfu, a ki jó erköl-
chre tanít.

A ki előmetuén más ember nec őb-
ueveséséle elgyiti magát: Olyan
mint a ki az eberfilén ragadta.

Miképen az, a ki reytekből tüzes es
mérge nyállal ööldezuén meg őli az
embert: Olyan az a firfu, a ki álnaklag
gal árt az ő fekarattyánac, es annak
utána ást mondgya, chac chufolotta.

Mikor a foryafa, meg alobic a tűz:
Azonképen mikor elsaubattyac az
arule meg a hanc a haborgás.

Miképen a fekből gyuladás, es a fa
bol tűz:

